

อาจารย์เรามี

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

มันติดพันมาตั้งแต่ตอนเช้า อย่างตอนเช้า เห็นใหม่ ความเข้าใจของคน เรื่องของโลกกับเรื่องของธรรม ถ้าเรื่องของโลก เราเอาโลกมาดู แล้วเรายังมีการศึกษาด้วยนะ มีการศึกษายังทางกฎหมายนะ พุดหลุดจากหลักดัวบทำไมได้เลย คนแม่นกฎหมายนี้ ยิ่งอาชีพของเขา เขาต้องแม่นกฎหมายมาก หลุดดัวบทำไมได้เลย แล้วเขาจะรู้ของเขา

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเรามีความรู้สึก เรามีการศึกษา เรามีปัญญาขึ้นมาแล้ว เราจะเอาปัญญาของเราเข้าไปจับ ถ้าเอาปัญญาของเราเข้าไปจับมันเป็นสุดมยปัญญา มันเป็นโลกียปัญญา มันเป็นเรื่องของโลก แต่ความจริงมันไม่เป็นอย่างนั้นหรอก ความจริงนะเห็นใหม่ ทำไมเวลาพระพุทธเจ้า “ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ”

ปริยัติคือการศึกษา การศึกษานะ แล้วคูสิที่ไปฉิลละไบลานเปล่าๆ ไบลานเปล่านี้เขานักวิชาการใหญ่ นะ โอ้อโฮ.. ลูกศิษย์ลูกหาเยอะแยะไปเลย ไปไหนนี่ลูกศิษย์นะ คูสิพระสารีบุตรก็ลูกศิษย์ ๕๐๐ พระโมคคัลลานะก็ลูกศิษย์ ๕๐๐ ไปฉิลละก็ ๕๐๐ ไปไหนมีแต่ลูกศิษย์ลูกหา เพราะว่าเป็นนักปราชญ์ แต่เวลาพระพุทธเจ้าเห็นแวง

“ไปฉิลละ ไบลานเปล่าเธอมาแล้วหรือ? ไบลานเปล่าเธอไปแล้วหรือ?”

ทางวิชาการเราก็วิชาการเปล่านะ ยิ่งศึกษามากก็เปล่า มันเปล่าเพราะมันไม่รู้ มันไม่รู้ใช่ไหม สิ่งที่มีอยู่นี้ทำให้มันไม่มี แต่พวกเรานี้มีอยู่นะ เรามีหัวใจใช่ไหม เรามีความเกิดมาเรามีความรู้สึกขึ้นมาใช่ไหม ทีนี้เราจะมาบมเพาะมัน.. เรามาทำบุญกุศลกันเพื่ออะไร เพื่อบมเพาะมัน สิ่งที่มีอยู่ แต่สิ่งที่มีอยู่นี้มันแสดงออกมาได้ยากมาก สิ่ง que แสดงออกมาได้ยากเพราะอะไร ออกมาได้ยากเพราะความรู้สึกนึกคิดของเรามันบังไว้หมดเลย

ความรู้สึกนึกคิด ความจินตนาการ ความต่างๆ มันเป็นเรื่องเดียวกันไปหมดเลย ที่นี่ความเป็นเรื่องเดียวกัน พอเราคิด เห็นใหม่ ดูเวลากินอาหาร ถ้าอิมก็อิมเหมือนกัน แต่ดูนะเมื่อเร็วๆ นี้ที่เขาเป็นหนี้มาก แล้วแบบว่าเขาจะไปคนเดียวเขาก็เป็นห่วง เขาเอายาพิษนะไปใส่อาหารหมดเลย เพื่อไปทิ้งครอบครัวเลย กินแล้วอิมใหม่ นั่นนะ กินเข้าไปอิมนะ แต่ตายหมด ตายเกลี้ยงเลย

เพราะว่าแม่บ้านเขามีหนี้มาก พอมีหนี้มากเขาก็คิดว่าอยากจะพ้นจากหนี้ คือเขาจะฆ่าตัวตาย ที่นี้พอฆ่าตัวตายแล้วเขาคิดถึงพ่อบ้าน คิดถึงหลาน ทำอาหารนะเขาใส่ยาเบื่อหมดเลย แล้วกินเข้านะตัวเองก็ตายคนเดียว พวกนั้นเอาไปล้างท้องทัน นี่อิมใหม่ละ เขาว่ากินอิม อันนั้นก็กินอิมนะ พอกินแล้วอิมก็คือเสมอกัน อิมก็คือเสมอกัน ตอนนี้อ่างอย่างนี้หมดเลย แล้วอิมจริงหรือเปล่า อิมพร้อมยาพิษหรือ

แต่ของเรา เห็นใหม่ ของที่มีอยู่ ถ้าเรามีสติ มีปัญญา เราคอยรักษาของเรา ของที่มีอยู่ให้มันแสดงตัวออกมา ให้มันแสดงตัวตนเองออกมา ให้มันรู้ของมันออกมา ถ้ารู้ออกมาจะ อย่างเช่นหัวใจ หัวใจนี้เราบอกเวลาผู้ปฏิบัติใหม่ๆ เวลาเราศึกษาใหม่ๆ เราอยู่กับหลวงตาเราเห็นเลยนะ พวกปฏิบัตินี้เขาจะถามว่า

“หลวงตาจะ เวทนาคืออะไร?”

หลวงตาโยนไม้ให้อันหนึ่งเลยนะ โยนไม้ให้เลยเวทนาคืออะไร หลวงตาบอก

“นี่ใจเวทนาคืออะไร” ท่านโยนไม้ให้เลย ให้สติเวทนาคืออะไร

เวทนาจึงคือความสุข ความทุกข์ ความเจ็บปวดนี่เวทนาคืออะไร ทำไมเราถามว่าเวทนาคืออะไร เพราะว่าเราก็ศึกษามา ชั้น ๕ เราก็รู้เวทนาคืออะไร นี่แค่ศัพท์เราก็ไม่เข้าใจแล้ว แล้วเวลามันเป็นความจริงเวทนาคืออะไร?

เวทนาเป็นเรา เราเป็นเวทนา คือเราเสียใจ เราเข้าใจ เราเจ็บใจ เรามีความเจ็บปวดนี่เวทนาเป็นเรา แต่ถ้าเรามีสติขึ้นมาจะ เราขยับเวทนาแล้ว เวทนากับจิตแยกแล้ว ความเจ็บปวด เห็นใหม่ มันเจ็บปวดเพราะอะไร ความเศร้ามันเศร้าเพราะอะไร เราเริ่มจับเวทนา เราจับเวทนาเราพิจารณาเวทนาเราก็จะไม่เจ็บปวดไปกับเรา เราเจ็บปวดมากนะ

สิ่งใดที่มันเจ็บช้ำน้ำใจ สิ่งใดนี่มันเป็นเรา พอมันเป็นเรานะมันก็มีอารมณ์ความรู้สึก แต่ถ้ามันกับเราไม่ใช่อันเดียวกันละ สิ่งที่เกิดขึ้นมา นี่ความเจ็บช้ำน้ำใจมันเกิดมาจากอะไร ความเจ็บช้ำน้ำใจมันเป็นผล! ผลจากความนึกคิด นึกคิดสิ่งที่กระทบนั้น เราพอใจและไม่พอใจ จากค้นหาความทะยานอยาก ถ้ามันพอใจก็เป็นความสุข ถ้าไม่พอใจก็เป็นความทุกข์

ผลเกิดจากความโง่ของใจ ใจ ความโง่ของใจไปย่ำคิดย่ำทำกับสิ่งนั้น นี่ธรรมเก่าแก่ โลกธรรม ๘ สรรเสริญนินทา เราไปคิดกันมานี้มันก็เป็นเราๆ แต่ถ้าเรามีสติ เห็นใหม่ เรย์บั้ง สิ่งนั้นไม่เป็นเรา สิ่งกระทบนี้เรามีเหตุผลไล่เข้าไป มันปล่อยหมดแหละ พอมันปล่อยของมันหมด เห็นใหม่ นี่ปัญญามันเกิด พอปัญญาเกิด สิ่งที่มีอยู่คือหัวใจของเราใจ

ถ้าสิ่งที่มีอยู่ นี่เราเป็นลูกศิษย์กรรมฐานนะ พอเป็นลูกศิษย์กรรมฐานเราถึงเข้าใจว่ากายกับใจเป็นอย่างไร ความรู้สึกนึกคิดเป็นอย่างไร เพราะอะไร เพราะเราฝึกฝนกันมาพอสมควร เวลาเราพูดนี้เราพูดถึงพื้นฐานของชาวพุทธ ชาวพุทธที่ทะเบียนบ้าน ชาวพุทธที่ว่าเป็นชาวพุทธนี้เขาจะรู้อะไรกับเรา พระก็เหมือนพระนะ แล้วพอพระทำผิดองค์หนึ่งก็ว่าผิดทั้งหมด พระก็เหมือนพระ เขาเหมาไปหมด พอเขาเหมาไปหมดเขาก็คิด อืม.. เหมาความรู้สึกของเรา

ถ้าเรารู้สึกอย่างนี้ เราชอบใจอย่างนี้ ผู้ที่ปฏิบัติมันจะมีความสุขได้อย่างไร ไปวัดจะมีความสุขได้อย่างไร เรามาลงทุนลงแรงกัน เรามาสร้างบุญกุศลกันเพื่อจะส่งเสริมใจเรา มันจะมีความสุขได้อย่างไร แต่ค่าน้ำใจใจ ถ้าเราทำด้วยหัวใจ เราทำบุญกุศลของเราด้วยหัวใจ ถ้าทำบุญกุศลของเราด้วยหัวใจ เห็นใหม่ เจตนาอันนั้นมันสะอาดบริสุทธิ์ เวลาทำขึ้นไป สิ่งนี้มันจะพัฒนาใจของเรา

“ค่าของน้ำใจ” คูสิเวลาคบบัณฑิต อเสวนา จ พาลานํ ปณฺฑิตานญจ เสวนา.. เวลาคนชั่ว คนเลวทราม มันชวนกันไปทำสิ่งที่ไม่ดี แต่เวลาไปวัดไปวา คนชวนกันทำสิ่งที่ดี นี่คบบัณฑิต นี่บัณฑิตจากข้างนอก เห็นใหม่ พอบัณฑิตจากข้างนอก สิ่งที่มีอยู่มันแสดงออกมาอย่างนี้ นี่ใจมันแสดงออกมาอย่างนี้

ถ้าเราคบบัณฑิต เราทำคุณงามความดีมันจะไปไหนล่ะ มันก็ไปสู่คุณงามความดี แต่ถ้าเราไม่คบบัณฑิต เห็นไหม ถ้าเราไม่ทำความดี ไม่ฝืนมัน มันต้องไหลไปตามมัน แน่นอน มันจะไหลไปสู่ใจของมัน มันจะไหลไปสู่กิเลสตัณหาความทะยานอยาก มันจะไหลไปสู่ความเคยใจของมัน นี่เพราะความเคยใจของมัน แรงขับของมัน เห็นไหม แรงขับของมันนี่วิชา ปัจฉา สังขารา เพราะความไม่รู้ ความตะครุบเงา เราถึงทำผิดทำถูก กันมาตลอด ในชีวิตนี้มันถึงให้ผลมากกับในชีวิตนี้

เวลาเราอยู่ทางโลก เรามีหน้าที่การงาน เรากระทบกระทั่งกันไปตลอด เวลาบวช เป็นพระ เวลาจะบวชเป็นพระนะพ่อแม่ให้บวชใหม่ พ่อแม่น้อยคนมากที่จะพอใจ ส่งเสริมด้วย แต่เวลาเราทำคุณงามความดี ทำไมทำคุณงามความดีอย่างนั้นไม่ได้ล่ะ แต่ถ้าเราออกมาแล้ว ถ้าเราออกของเรามา นี่ถือพรหมจรรย์

ชีวิตของโลกนะ ชีวิตของเรา นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะรู้สัตว์ขน สัตว์ ถ้าเรื่องของโลกนี่ศีล ๕ ความคู่ครองไม่ผิด ในคู่ของเราไม่มีความผิด ในคู่ของเรา เห็นไหม เพราะสิ่งนี้มันมีอยู่ ของมันมีอยู่ กามคุณ ๕ สิ่งใดมันมีความสุข ความพอใจของชาติของตระกูล รักษาวงศ์ตระกูลของเราไว้ อันนั้นเป็นเรื่องของกามคุณ ๕ แต่เวลามาถือพรหมจรรย์นะ สิ่งนั้นเป็นโทษหมดเลย

สิ่งนั้นเป็นโทษ สิ่งนั้นเป็นโทษเพราะมันทำให้เศร้าหมอง ถ้าจิตใจมันเศร้าหมอง เห็นไหม นี่ถือศีล ๘ พอถือศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ มีศีล มีความปกติของใจขึ้นมา ถ้ามันพัฒนาของมันมา นี่ถ้ามันพัฒนาของมันมา มันมีวิฤทธิภาวะ แล้วเวลาบวชขึ้นมาแล้วเราถือพรหมจรรย์ ความเป็นพรหมจรรย์นี้เราจะรักษามันอย่างไร? เราจะรักษาพรหมจรรย์อย่างไร?

สิ่งที่เป็นกามคุณ ๕ เห็นไหม แต่บอกเป็นพรหมจรรย์ สิ่งนี้มันเร้าใจอย่างไร ถ้ามันเร้าใจอย่างไรนี่เราก็พิจารณาของเราแล้ว เราพิจารณาของเรา เพราะสิ่งนี้ถ้าถือพรหมจรรย์ เวลาเกิดเป็นพรหม ถ้าเราอยู่กับโลก เราสร้างคุณงามความดีไปเกิดเป็นเทวดา เกิดเป็นเทวดามันก็คือผลของวิญญูะทั้งนั้นแหละ

ถ้าผลของวิญญูะ เวลาพูดถึงผลของวิญญูะนะ พระพุทธเจ้าบอกไว้ในพระไตรปิฎก

“เหมือนเราเดินอยู่กลางทะเลทรายแล้วล้มลง แต่ทางข้างหน้ายังต้องไปอีก เห็นไหม มันทุกข์ยากแค่ไหน”

นี่พูดถึงว่าเวลาเราเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เราเกิดในวิภวภูมิจากคำว่า จะมีความสุขใจ แต่มันก็เป็นอย่างนี้ มันเป็นอย่างที่ใจเราเป็น.. เวลาใจเราเป็น เห็นไหม เราในฐานะชีวิตนี้เราจะมีความสุขล่งสงสัยว่าชีวิตนี้มาจากไหน แล้วความเป็นอยู่ของเรามัน คลอนแคลนขนาดไหน แล้วอนาคตเราจะเป็นอย่างไรร

นี่อนาคตนะเราห่วงกันไปทั้งนั้น แต่เราไม่ได้ห่วงที่ปัจจุบัน อนาคตมันจะเป็นอย่างไรนะ ถึงเวลามันเป็นมันต้องเป็นของมันอย่างนั้นล่ะ มันต้องเป็นของมันอย่างนั้น แต่ถ้าปัจจุบันมันดีนะ อนาคตดีแน่นอน อนาคตจะดีเพราะอะไร อนาคตจะดีเพราะสิ่งที่เป็นพื้นฐานนี้ สิ่งที่เป็นปัจจุบันนี้มันจะรองรับสิ่งที่เป็นอนาคต สิ่งที่เป็นอนาคตใจ เราไปห่วงแต่อนาคต แต่ปัจจุบันนี้มันเลื่อนลอย ถ้าเลื่อนลอยขึ้นไปอนาคตจะเป็นอย่างไร

สิ่งนี้ถ้าเรามีบุญของเรา เห็นไหม เรามีบุญของเรา สิ่งนี้มันจะราบรินของมันไป ถ้ามันมีบุญของมันนะ เราได้สะสมบุญมาพอสมควร แต่บุญนี้พอมันใช้ขึ้นมา เราคนเดียวนี้เราจะควบคุมใจเราได้ทั้งนั้นแหละ แต่เรามีครอบครัวขึ้นมาละ

เราก็ใจหนึ่ง ครอบครัวของเราใจหนึ่ง ครอบครัวของเราะหว่างสามี ภรรยาที่ใจหนึ่ง มีลูกมีเต้าขึ้นมาที่ใจหนึ่ง แล้วใจดวงนี้ เพราะใจเราเราก็ควบคุมของเรา ถ้าเรามีบุญกุศลเราสร้างของเรา เรามีเป้าหมาย เรามีเจตนาของเราที่ดี แต่เจตนาของเราก็กับใน วงศ์ตระกูลของเรามันขัดแย้งกันไหม มันถ่วงแล้ว เห็นไหม พอมันถ่วงมันมีปัญหาอะไร

นี่จะพูดถึงสังคมสถานะแวดล้อม สถานะแวดล้อมว่าถ้าเราเกิดมาในชีวิตเราต้อง ทำหน้าที่การงาน หน้าที่การงานมันจะเจอสถานะสิ่งนี้ไป ฉะนั้นสิ่งนี้วางไว้ วางไว้นะ เวลาออกไปนี้ มนุษย์เป็นสัตว์สังคม สัตว์สังคมมันจะมีกระแสสังคมที่ดี สภากกรรม สิ่งที่มีสังคมที่ดี สังคมที่มีความร่มเย็นเป็นสุข เราอยู่ในสังคมนั้นเราก็มีความร่มเย็นเป็นสุข ไปด้วย แต่ถ้าสังคมนั้นมีการแก่งแย่ง มีการเอารัดเอาเปรียบกัน เราอยู่ในสังคมนั้นเรา ทุกข์นะ

เราทุกข์ เพราะมันแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน แล้วเราจะทำอย่างไรล่ะ ถ้าจิตใจเราเป็นธรรม เขาก็ว่าเรานี้ไม่ฉลาดเลย ทำไมเราไม่ทันเขา เราไม่ทันในอะไร หลวงตาท่านพูดอย่างนี้ ท่านบอกว่า “ถ้าเปรียบทางโลกเหมือนกับคนโง่ ท่านโง่ที่สุดในโลกเลย”

ท่านโง่มาก โง่ตรงไหน โง่ที่หาสิ่งใดมานี่ จุนเจือโลกทั้งหมดนะ ท่านโง่ เห็นไหม โง่เพราะท่านไม่หาประโยชน์ส่วนตนของท่าน แต่เวลาพูดถึงทางธรรมท่านฉลาดที่สุดเลย ท่านฉลาดเพราะอะไร สิ่งนี้เป็นสมบัติประจำโลก ถ้าจิตใจที่มันเสียสละของมัน เห็นไหม นี่เสียสละไว้ให้กับโลก ถ้าเสียสละไว้ให้กับโลกแต่หัวใจมันพ้นจากโลก มันพ้นจากโลกนี่คือความฉลาด

ฉะนั้นสังคมที่เขาแก่งแย่งกัน เราจะไปแก่งแย่งชิงดีกับเขาไหม ถ้าเราแก่งแย่งชิงดีมา เราได้สมบัติอันนั้นมา แต่หัวใจเราไม่สบายใจหรอก หัวใจเราไม่สบายใจเลย ทีนี้ถ้าเราฉลาด เราควบคุมของเรา แต่โลกกับธรรมมันมองแตกต่างกัน ถ้าโลกกับธรรมมองแตกต่างกันนะ แล้วทำไมจะต้องมาส่งเสริมล่ะ ทำไมเราจะต้องมาจุนเจือล่ะ

ความส่งเสริมจุนเจือคือการสร้างสมบารมี ทาน ศีล ภาวนานะ เราทำของเราไว้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเสียสละ เสียสละมากกว่านี้ การเสียสละมานี้มันเสียสละมา จิตใจเราเข้มแข็ง เราดูดี เห็นไหม เวลาเรานั่งภาวนานะ เวลานั้นสัพหงกโง่งวงหรือทำสิ่งใดแล้วไม่ประสบความสำเร็จ ถ้าเป็นตัวเราเองนะ เราจะคิดตั้งแต่ตื่นนอนเลย ตื่นนอนเราทำสิ่งใด นี่แล้ววิฆณฑาตกระทบสิ่งใดบ้าง

เวลาแจกอหารนี่นะเราตั้งใจแล้วว่าถ้ามันสัพหงกโง่งวง มันไม่เป็นสิ่งใดเราจะผ่อนอาหาร เวลาผ่อนอาหารขึ้นมา เวลาแจกอหาร สิ่งนั้นมากับเรานี้เราทนได้ไหม เพราะอะไร เพราะมันเป็นสิทธิใจ เราตัดได้ เราทำสิ่งใดได้ ให้ไว้ในบาตรเราได้ มันเป็นสิ่งที่ดีชอบธรรมทั้งนั้นแหละ แต่ว่าชอบธรรมแล้วนะ เวลาฉันไปแล้วชอบธรรมหมดเลย แต่เวลาไปภาวนาแล้วทำไมมันไม่เป็นแบบนี้ล่ะ ไม่เป็นแบบแรงปรารถนาล่ะ ฉะนั้นสิ่งนั้นมันต้องมาหักล้างกันตรงนี้ไง แต่ขณะที่กระทบนี้ทนไหวไหม

เวลาเราไปนั่งสมาธิภาวนาแล้วมันไม่ได้ผล ไม่ได้ผลมันมีความกระทบ กระทบใจมันก็เป็นความรู้สึกของใจ เห็นไหม เวทนากาย เวทนาจิต.. เวทนาจิตมันกระทบสิ่งใดแล้วมันมีความพึงใจไว้ กาย! กายมันต้องการอาหารของมัน กายมันต้องการสิ่งดำรงชีวิต

ของมัน แต่สิ่งดำรงชีวิตของมัน มันก็มีหัวใจ มีความชอบความไม่ชอบด้วย เราจะไปยับยั้งได้ไหม

ถ้าเรายับยั้งได้นะ เวลาเราฉันทไปแล้วเราไปนั่งภาวนา สิ่งนี้มันจะไม่รบกวนเรา แต่ถ้ามันรบกวนเรา มันยังมากเกินไป พรุ่งนี้เราจะลดได้ไหม เราจะทำสิ่งนี้ได้ไหม อันนี้มันเป็นประโยชน์กับเรา ประโยชน์ว่าวันนี้เราทำอะไร เห็นไหม ขนาดภายในวันเดียวนะ แล้วเราไปนั่งทำสมาธิตอนกลางคืน ตอนเย็น เรานั่งของเรา เรากาของเราไป เราจะไปตรวจสอบกันตรงนั้น แล้วเข้าขึ้นมาเนี่ยมันฝึกใจๆ

นี่พูดถึงพรหมจรรย์! พรหมจรรย์ของใจ ใจมันกระทบสิ่งใด เราก็ต้องดูแลมันตลอด แต่ชีวิตของเราอยู่กับทางโลก เราต้องประกอบสัมมาอาชีพะ เราจะต้องได้อยู่ในสังคัม ถ้าสังคัมที่ดี เวลาทุกคนบอกเราควรจะมีหมู่คณะที่ดี หมู่คณะที่ดีคือการสร้างมาที่ดี กรรมเก่า กรรมใหม่ นะ กรรมเก่าเวลามันให้ผล มันก็ให้ผลของมัน ถ้าให้ผลแล้วนะเราตั้งสติ เราอย่าไปทุกข์ร้อนกับมันมากนัก แล้วหาทางออกของเรา

ทางออกมันมีหลายทางมาก ทางออกในเมื่อสิ่งนี้มันยังมีกระทบอยู่ เราต้องอยู่สถานะแบบนี้ไปก่อน ทำความดีนะ ความดีเพื่อให้เขาเห็นความดีเราก็ได้ แต่ความดีนะถ้ากรรมมันยังไม่ถึง ทำอย่างไรก็แล้วแต่เขาไม่เห็นความดีเราเลย แต่ถ้าพูดถึงกรรมของเขา คนอื่นทำไม่ดีกับเขา แต่เขาชอบของเขา โออย่างนี้มันเป็นเรื่องจิตนิสัยของเขา แต่ถ้าเรามีจุดยืนของเรา เราจะทำคุณงามความดีของเราไปเรื่อยๆ

ของที่มีอยู่ เพราะเราสร้างของเราขึ้นมาอย่างนี้ แล้วพอเรามาภาวนาเราจะมิมุมมองของเรานะ ว่าสิ่งนั้นสมควรกับเราหรือไม่สมควรกับเรา เช่นคำบริกรรม เห็นไหม กรรมฐาน ๔๐ ห้อง นี่เราทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ขณะที่เราทำความสงบของใจขึ้นมา คนเรานะ เหนื่อยยากมาเราจะเอาอะไรไปทำงาน คนเราได้พักผ่อนนอนหลับ พอเราได้พักผ่อนขึ้นมา เรามีแรงขึ้นมา เราถึงจะทำหน้าที่การงานของเรา มันจะเป็นประโยชน์กับเรา

จิตใจของเรามันเหนื่อยล้ามากับโลก เวลาเราใช้สติปัญญา เราใช้สติทำการงานของเรา เห็นไหม ผู้บริหารต้องรับผิดชอบไปหมดเลย เวลาเราทำหน้าที่การงานของเราเราก็เครียดมาอยู่แล้ว แล้วเรามีความเครียด เวลาเรากำหนดพุทโธ เรากำหนดอานาปาน

สติ เพื่อผ่อนคลายความเครียด ทีนี้พอผ่อนคลายความเครียด พุดถึงทางโลกพอบอกผ่อนคลายความเครียด นี่เราทุกข์มาหลาย เราที่มีความสุข เราก็มีความพอใจ

นี่ใจอย่างนี้ก็ต้อง ความถูกต้องอย่างนี้มันเป็นถูกต้องของปุถุชน ทีนี้ความถูกต้องของปุถุชนเราก็พุทธโธ อานาปานสติ.. ไซ้! เราก็พักผ่อนของเรานี้แหละ แต่พอเราใช้ปัญญาของเรา เห็นใหม่ มันจะลึกลับคิดนะ มันจะมีความคิดว่าถ้าเราทำบุญ บุญของเราส่งเสริม เราจะมีความรู้สึกอย่างไร ถ้าเราทำบาปอกุศล บาปอกุศลมันจะทอนในหัวใจของเรา

มันจะทอนหัวใจของเราละ มันจะมีความขอกเสียวในหัวใจ มันรับรู้ของมันอยู่ แล้วสิ่งนี้ควรทำใหม่ ถ้าสิ่งนี้ไม่ควรทำนะ ถ้าเรามีสติปัญญา เราจะใคร่ครวญอย่างนี้ได้ ถ้าเราไม่มีสติปัญญา เราไม่มีจุดยืนของเรา เราจะถล่นไปเรื่อยๆ นะ คนเราถ้าเราถล่นไป มันจะสร้างแต่บาปอกุศลของมันไป แต่ถ้าเรามีจุดยืนของเรา เห็นใหม่ เราจะยับยั้ง แล้วเราจะทำคุณงามความดีของเรา ถ้ามันเครียดนัก เราก็พยายามมาพุทธโธ พุทธโธ หรือใช้อานาปานสติเพื่อผ่อนคลาย พอจิตใจมันมีกำลังขึ้นมา มันพัฒนาของมันขึ้นมา ชีวิตนี้ก็มีเท่านี้

เวลาเราตกทุกข์ได้ยาก เวลาเราต้องการความช่วยเหลือ เราจะมีความเครียดมาก แต่เวลาถ้าจิตมันมีความสงบของมัน มันมีหลักเกณฑ์ของมัน มันไม่ต้องมีใครช่วยเหลือเลย ของแค่นี้มันของเล็กน้อย มันทำของมันได้ เห็นใหม่ ถ้ามันทำของมันได้ มันพัฒนาของมันได้ มันจะเป็นของมันไป ถ้ามีคนช่วยเหลือเจือจาน อันนั้นก็บุญกุศลขึ้นมา ถ้าไม่มี ไม่มีก็คือไม่มี แต่เพราะไปผูกพัน ไปยึดมัน มันถึงได้ทุกข์ของมัน

ฉะนั้นนี่ของมีอยู่ ของมีอยู่คือถ้าหัวใจมันมีอยู่ มันมีขันติธรรม มีขันติ เห็นใหม่ มีสติ มีปัญญา แล้วมันแก้ไข ถ้าไม่มีขันติธรรมนะ ไม่มีการยับยั้งให้เราจับได้พิจารณาของเรา มันจะทุกข์ยากไปเรื่อย

นี่พุดถึงว่าเวลาธรรมมันเกิด เวลาธรรมมันเกิดนะทำให้เราได้สติ ให้เราได้มีปัญญา นี่พอมีสติมีปัญญา เห็นใหม่ เรามีครูมีอาจารย์ ชีวิตของท่านมันเป็นแบบอย่างเราได้ ความที่มีแบบอย่างมีตัวอย่างทำให้เรามีเป้าหมาย แต่ถ้าเราไม่มีแบบอย่างไม่มีตัวอย่าง

เลยเราจะทำอะไร อะไรเป็นแบบอย่าง แล้วความคืออย่างหยาบๆ นี่เราไปปล้นชิงกันมา แล้วเราก็กินแบ่งกัน นี่ก็เป็นความดีอันหนึ่ง

ขนาดมีคนถามนี่มันน่าแปลกมากนะ เขาว่าโจรปล้นนี่ก็ได้บุญ ได้บุญเพราะอะไร เพราะสิ่งที่ปล้นมาเอามาเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ เวลาเอ็งเอามาเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ เอ็งเอามาหักล้าง ความชั่วเอ็งได้หรือวะ นี่คนคิดได้ขนาดนี้ละ มีคนถามเวลาเราปล้นมานะ แต่เราเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่นี่เราก็กินบุญ เขาหักล้างด้วยการว่าเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ เพราะพ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก แต่สิ่งที่ได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง

สิ่งที่ได้ที่ได้มาถูกต้อง สิ่งนั้นถูกต้องชอบธรรม สิ่งนั้นจะเป็นคุณประโยชน์มาให้ใหม่ กุศล อกุศล.. ถ้าเป็นอกุศลมา สิ่งที่เป็นอกุศลมา เริ่มต้นมามันก็ไม่ชอบธรรมอยู่แล้ว มาเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่นะ เขาว่าบุญของเขา แต่ถ้าพูดเป็นกรรมนะ มันเป็นกรรมลูกโซ่ไปหรือเปล่า เพราะสิ่งนั้นได้จากสิ่งที่ไม่ดีมา แล้วมันก็ต่อเนื่องกันไป แต่ของอย่างนี้เราจะแก้ไขสิ่งใดเราไม่ได้ เพราะเราไม่รู้ที่มาที่ไป

ที่นี้เวลาพระเรา ศีลของพระนะ เนื้อ ๓ อย่าง ไม่ได้ยิน ไม่รู้ว่าเขาทำเพื่อเรา ไม่ได้เห็น ไม่รับรู้ ถือว่าบริสุทธิ์.. เพราะบริสุทธิ์ขนาดนั้นไง บริสุทธิ์ขนาดที่เราไม่รู้ไม่เห็น แต่ถ้าเรารู้เราเห็นนะ เราดูเราเห็นเราฉันทันเนื้อนั้น ไม่ได้เลย ยิ่งเจาะจงด้วยฉันทัน ไม่ได้เลย

นี่ไง อย่างนี้มันเป็นเรื่องของโลก แต่ถ้าเราบอกว่าเพราะพระฉันทัน เขาต้องทำไว้ให้พระ อันนี้มันก็คิดแบบกรรม กรรมมันคลุกเคล้าไป แต่พระพุทธรูปเจ้าวางไว้เป็นแบบอย่าง เวลาธรรมวินัย เห็นใหม่ วินัยต้องเป็นอย่างนั้น แต่ถ้าวินัยเป็นอย่างนั้น มันก็อยู่ที่ทุกอย่างว่ามันจะสมควรหรือไม่สมควร ความพอดีของคน ใจของคน บางคนบอกอย่างนี้เป็นทุกข์มาก อย่างนี้เป็นทุกข์น้อย ความทุกข์มากทุกข์น้อยเพราะมันยึดมากยึดน้อยแตกต่างกันไป

ความเห็นของคน! ความเห็นของคน เห็นใหม่ คนมันหลากหลาย ฉะนั้นความเห็นของคนหลากหลายนี้ จิตใจเราก็กินหลากหลาย ความรู้สึก ความนึกคิดของเราทั้งหลาย ทีนี้ความรู้สึก ความนึกคิดของเราทั้งหลาย มันกระทั่ง มันพยายามจะทำให้เราพุดขึ้นมาตลอด ฉะนั้นความรุ่มเย็นเป็นสุขใจ

“สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี”

นี่กว่ามันจะสงบได้ แล้วสงบให้เป็นสัมมาสมาธิ ความสงบที่เป็นสัมมาทิฐิ แต่ความสงบ ความกลัว ความต่างๆ มันก็มีของมัน เห็นไหม ความรู้สึก ความเห็นอย่างนั้น มันถึงทำให้จิตใจผิดพลาดไป ความผิดพลาดไปเพราะมันไปจมอยู่

ในปัจจุบันนี้เขาพูดว่า “มันเป็นการสะกดจิต” ในการสะกดจิต เขาสะกดจิตของเขาไว้มันก็ทำได้ แต่ความสะกดจิตมันได้ประโยชน์อะไรขึ้นมา ถ้าความสะกดจิต เห็นไหม ในเรื่องของเขา เขาคดกันไว้เพื่อประโยชน์ นี่ถึงบอกว่าฉานนี่เป็นอินไตย คำว่าฉานเป็นอินไตยนี่มันมีหลากหลาย

อินไตยนี่นะ ความว่าง ฉานสมาบัตินี้เป็นอินไตย อินไตยตั้งแต่เขาทำเพื่อสิ่งใด แม้แต่โลกๆ เรา เราว่าเราไม่มีสมาธิ ถ้าไม่มีสมาธิเราจะควบคุมใจเราไม่ได้ แต่เรามีสมาธิของเราในระดับของปุถุชน ฉะนั้นเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ปุถุชนมันก็ความเห็นของจิต ความเห็นของพฤติกรรมของจิต พฤติกรรมของจิตมันมีความเห็นอย่างไรมันก็คิดอย่างนั้น การศึกษา ศึกษากันมาเป็นวิชาชีพ เห็นไหม เวลาศึกษานี้มูมมองของใคร มูมมองของใคร วิชาการอย่างไรมันก็มูมมองโดยการศึกษาของมันมา ด้วยข้อมูลของมันคือสัญญาของจิตดวงนั้น

ฉะนั้นสิ่งที่เราพัฒนานี้มันเป็นมูมมองของจิตใช้ไหม ถ้าเราทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบเข้ามา มันพัฒนาของมัน ฉะนั้นเวลาปฏิบัติขึ้นมา มันถึงแล้วแต่คนปฏิบัติ พิจารณากายเหมือนกันยังไม่เหมือนกันเลย แล้วพระส่วนใหญ่พิจารณาสิ่งใดแล้วมันจะพิจารณาสิ่งนั้นต่อเนื่องกันไป เห็นไหม โสดาบัน สกิทาคา อนาคา ถึงสิ้นเป็นพระอรหันต์ พิจารณากายๆ จิตๆ อะไรก็แล้วแต่ แต่ครูบาอาจารย์บางองค์ก็พิจารณาแบบอย่าง พิจารณากาย แต่พิจารณาเพื่อพิจารณาแล้วจะพิจารณาเวทนา จะพิจารณาต่างๆ เพื่อให้หัวใจนี้มันกว้างขวางมากขึ้นก็ได้

นี่พูดถึงว่าถ้าจิต ถ้าการกระทำของเรามันถูกต้องถึงามนะ มันจะเข้ามาสู่มรรคญาณ สู่อริยสัจ สู้สัจจะความจริง แต่ถ้าเป็นโลก เห็นไหม เวลามันสงบ เวลามันมีความรู้สึกนึกคิด มันมีกิเลสราววก ดุติคูอย่างลัทธิในการประพฤติปฏิบัติ ในอินเดียจะมีมากนะ ในอินเดียจะมีมาก แล้วความรู้ความเห็นของเขามันแตกต่างกันไป

ถ้าเราไม่มีจุดยืนนะ คุณติคุณอย่างพราหมณ์ต่างๆ เขาก็พูดถึงการเกิด การแก่ การเจ็บ การตายเหมือนกัน เขาก็พูดถึงไปอยู่กับพระเจ้าเหมือนกัน ไปอยู่อดมันต่างๆ เขาพูดของเขา แต่เราแบ่งแยกได้ เราแบ่งแยกได้นะ เวลาเขาไปอินเดียกันมา เห็นไหม เขาบอกว่าทางอินเดียเขาก็ถือพระพุทธเจ้าเหมือนกัน เพราะพระพุทธเจ้าเป็นอวตารหนึ่งของเขา เขาว่าของเขาอย่างนั้นนะ

แต่เวลาชาวพุทธเราไม่เป็นอย่างนั้น ไม่เป็นอย่างนั้นเพราะอะไร เพราะไม่ใช่อวตารของเขา ไม่ใช่อวตารเพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างบุญญาธิการมา เวลาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ้นกิเลส คือมันไม่ไปอยู่กับใครไง

ถ้าเป็นอวตาร เห็นไหม พระเจ้าของเขา นี่อวตารของเขา เขาก็อยู่ของเขา เวลาอวตารภาคใดๆ ก็คือพระเจ้าองค์เดียว แต่เขาอวตารของเขา แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานแล้วมันไม่มี ถ้าเป็นอวตารของเขามันต้องสืบต่อ ถ้าอย่างนั้นอวตารได้อย่างไรละ มันขัดแย้งกัน มันเป็นไปได้ แต่นี้เป็นความรู้ความเห็นของเขา

นี่ไงเราถึงบอกว่า ถ้าความรู้ความเห็นของเขาอย่างนั้น เขาบอกเขาเคารพพระพุทธเจ้าได้เพราะพระพุทธเจ้าเป็นอวตารของเขาภาคหนึ่ง ถ้าภาคหนึ่งเป็นพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้ายังต้องไปสืบต่อกับเขา แต่เวลาของเขา เราไม่มี ไม่มีคือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไม่เกิดอีกแล้ว ไม่มีอวิชา ไม่มีสิ่งใดจับ ไม่มีแรงจับเคลื่อน มันจะไปเกิดอะไรละ มันก็ปรินิพพานไปแล้ว จบ พอมันจบมันถึงไม่เข้ากับเขา แต่เขาบอกเขาเคารพของเขา

นี่ไงถ้าเขาเคารพของเขา เขาเคารพพระพุทธเจ้าได้ เพราะพระพุทธเจ้าเป็นอวตารของเขาอันหนึ่ง ฉะนั้นเราเป็นชาวพุทธ เวลาไปนี่เขาก็คุยบอกว่าเหมือนกันเลย เข้ากันได้เลย เราก็โอเค เหมือนกันเลย เข้ากันได้เลย ไม่รู้ว่าใครจะหลอกใคร ไม่รู้ว่าใครจะดึงใคร

แต่ถ้าเรามีปัญญาของเราเนะ นี่ใช่! จิตตัวยังมีวิชาอยู่ ยังมีกิเลสอยู่ มันเวียนตายเวียนเกิด แต่เวียนตายเวียนเกิดในจิตดวงนั้น ถ้าเป็นอวตารของเขานี้มันสืบต่อกับอวตาร มันจะเป็นอิสรภาพได้อย่างไร มันจะชำระกิเลสให้สิ้นกิเลสไปได้หรือ มันก็ต้องสืบ

ต่อไปอีก เห็นไหม แต่ของเราเนี่ย เราจิตดวงเดิม จิตดวงเก่า จิตหนึ่งเดียว แต่เวียนตายเวียนเกิดในสถานะนั้น

อย่างเช่นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระเวสสันดร เป็นต่างๆ เป็นแต่ละภพแต่ละชาติ แต่จิตดวงนั้นเกิดแต่ละภพแต่ละชาติขึ้นมา เพราะสร้างสมบารมีมา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานก็จบเลย จบเพราะจิตดวงนั้นนิพพาน ธรรมชาติมีอยู่ แต่มีแบบนิพพาน มีแบบมีความสุข วิมุตติสุข ไม่เกี่ยวอะไรกับเราเลย ไม่เกี่ยวอะไรกับอวตารใด ไม่เกี่ยวกับลัทธิศาสนาใดเลย

ฉะนั้นถ้าเราเป็นชาวพุทธใช้ไหม เราเป็นชาวพุทธนี่จิตที่เป็นอวตารแต่ละภพๆ เป็นอวตารมันอย่างนี้ แล้วบอกว่าธรรมชาติ นิพพานมีอยู่ เขาบอกว่ามันเป็นอินดู มันเป็นพราหมณ์.. เป็นพราหมณ์เพราะเอ็งฉลาดเคลื่อนใจ เป็นพราหมณ์เพราะเอ็งไม่มีจุดยืนใจ เวลาเอ็งพูดไปเอ็งก็มั่วไปจนจับแยกอะไรไม่ชัดเจนใจ

แต่ถ้าเราชัดเจนนะ นี่เราเป็นชาวพุทธ พุทธศาสนาบอกว่า “จิตนี้เวียนตายเวียนเกิด” จิตของเราเนี่ยเวียนตายเวียนเกิดมา ไม่มีต้นไม่มีปลาย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาท่านข้อนบุพเพนิวาสานุสติญาณจิตของท่าน ไม่มีต้นไม่มีปลายเลย จิตนี้เวียนตายเวียนเกิดมา แล้วถ้าไม่ชำระกิเลสมันจะจุดูปปาตญาณ จะไปเรื่อยๆ ไปเรื่อยๆ ไม่มีวันจบ มันก็จิตดวงนั้นแหละ มันอวตารมาจากไหน มันจะมาอยู่กับใคร มันอยู่กับมันนั้นแหละ ถ้ามันอยู่กับมัน เพียงแต่มันเวียนตายเวียนเกิดของมันไป มันเป็นอิสระ จิตแต่ละจิตเป็นอิสระกันหมดเลย

สิ่งที่มีอยู่ เห็นไหม แล้วถ้าเราสร้างบุญญาธิการมา ในปัจจุบันนี้ที่เราเราทำกันอยู่เนี่ย เพราะเราเกิดมาในร่มพุทธศาสนา เราก็จะสร้างคุณงามความดีของเรา จะสร้างจะพัฒนาจิตของเรา อย่างเช่นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย แล้วในพระไตรปิฎกนี้ ใครจะสิ้นกิเลสเป็นพระอรหันต์ได้ ต้อง ๑ แสนกัป ๑ แสนกัปที่เราทำกันอยู่เนี่ย พอ ๑ แสนกัปก็เข้าอันเลย แล้วจะไปนับกันเมื่อไหร่ ๑ แสนกัปนี้มา ๕๕,๕๕๕ กัปแล้ว เหลืออีกชาตินี้แล้ว ทำไมไม่คิดอย่างนี้บ้างล่ะ?

แต่นั้นทางวิชาการ.. ทางวิชาการ เวลาจิตของคน นิสัยของคนเขาจะดูกันตรงนี้ไง มันก็เหมือนกับการศึกษาของเราเนี่ยแหละ ถ้าเราศึกษาทางวิชาการของเรา เราจะมี

ความรู้ของเรา เราจะคิดสิ่งใด ทำสิ่งใดด้วยความมั่นคง แต่ถ้าเราไม่รู้ เราทำไปด้วยความ
 ค้นเคา เราทำไปด้วยความว่าอาจจะใช่ อาจจะไม่ใช่ นี่มันคิดได้เยอะมาก ฉะนั้นถ้าจิตของ
 เราสร้างบุญญาธิการมา เวลาเราพูดถึงเรื่องศาสนา เรื่องธรรม เราจะวางได้ว่า “เขาเป็น
 อย่างนี้ เราเป็นอย่างนี้”

นี่พูดถึงศาสนาในโลกนะ แล้วชาวพุทธด้วยกันล่ะ ชาวพุทธด้วยกันที่ประพฤติ
 ปฏิบัตินี้ แต่ละแขนง แต่ละความเห็นๆ นี่อาจารย์วาทนะ ในมหายาน อาจารย์วาทเขาเชื่อ
 อาจารย์เป็นใหญ่ แต่ในของเรา เห็นไหม เถรวาท เชื่อพระพุทธเจ้าเป็นใหญ่ ถ้า
 พระพุทธเจ้าเป็นใหญ่ ครุบาอาจารย์ของเราแต่ละองค์ หลวงปู่มั่น ท่านเคารพพระพุทธเจ้า
 มาก หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครุบาอาจารย์นี้เคารพพระพุทธเจ้ามาก ถ้าพระพุทธเจ้าไม่
 วางธรรมและวินัยนี้ ไม่มีต้นแบบ

ต้นแบบ.. แต่เพราะครุบาอาจารย์เรามีต้นแบบ แล้วเราปฏิบัติมันยังทุกข์ยากขนาด
 นี้ แล้วนี่ขนาดว่าเราปฏิบัติไปแล้ว ถ้าใครปฏิบัตินะ ปัจจัตตัง สันติภูริโก เป็นสมาธิเราก็คือ
 เป็นเอง เวลาเราเกิดปัญญา เพราะธรรมคาเรามีปัญญากันอยู่แล้ว แต่เป็นโลกีย์ปัญญา คือ
 ปัญญาทางวิชาการ ปัญญาที่เรามีอยู่แล้ว พอจิตมันสงบแล้วนะ พอมันเกิดปัญญาที่มันเริ่ม
 ถอดถอนนะ เราจะแปลกใจเลย เอ๊ะ! เอ๊ะ! พอเอ๊ะอย่างนี้ปั๊บ พระไตรปิฎกมีอยู่แล้ว
 พระไตรปิฎกมีอยู่แล้ว แต่เมื่อก่อนอ่านไม่เข้าใจเอง

พอพระไตรปิฎกมีอยู่แล้ว เห็นไหม นี่ครุบาอาจารย์ท่านบอกว่า ปฏิบัติไปอย่างไร
 ก็แล้วแต่ พระพุทธเจ้าพูดไว้หมดแล้วในพระไตรปิฎก พระไตรปิฎกนี้ไม่ผิดเลย แต่ที่มัน
 ผิดอยู่ในปัจจุบันนี้ เราพยายามตีความให้เข้าใจตัวเองทุกคนไง พุทธพจน์โดยความเห็น
 ของเราต้องเป็นความเห็นของเรา แล้วเวลาพระปฏิบัติไป ปฏิบัติแล้วพูดออกไปตามที่ผู้
 ประสพการณ์ มันไม่เหมือนพระไตรปิฎก มันไม่เป็นพระไตรปิฎก กลับไม่เชื่อ กลับไม่
 ยอมรับ แต่ถ้าเราปฏิบัติของเราละ เราสู้ของเรา มันเห็นความแตกต่างมาก

ความแตกต่างระหว่างที่เราคิดโดยนะ ถ้าเราคิดกันอยู่ที่นี่ ความคิดเรา โดย
 จินตนาการของเรา นี่เราคิดนิพพานได้สบายมากเลย ว่าง นิพพานเป็นอย่างนั้น แล้วมัน
 เป็นจริงไหมล่ะ แต่ถ้าเราคิดด้วยธรรม เราตริกธรรมนะ ปัญญาอบรมสมาธิเราตริกใน
 ธรรมะ เราตริกแล้วนะเรามีความโล่ง ความโปร่งอยู่พักหนึ่ง อันนี้มันเป็นหนทาง หนทาง

ที่ว่าดอกบัวเกิดจากโคลนตม สิ่งที่มีอยู่คือหัวใจของเรา คือความรู้สึกรู้สึกนึกคิด แล้วธรรมนี้ หลวงตาพูดบ่อยมาก

“สิ่งที่สัมผัสธรรมได้คือหัวใจของมนุษย์”

กระดาษในพระไตรปิฎกเขาพิมพ์หนังสือไว้เลย กระดาษมันไม่มีความรู้สึกนะ สิ่งสัมผัสธรรมได้คือความรู้สึกนึกคิดของเรานี้มันสัมผัส เวลามันคิดดี เห็นใหม่ มันประพฤติปฏิบัติจนจิตเป็นสมาธิแล้วเกิดปัญญา พอเกิดปัญญาเป็นโลกุตตรปัญญา

อย่างที่เรารู้สึกเริ่มต้น ถ้าเวทนาไม่ใช่เรา สรรพสิ่งไม่ใช่เรา เวทนาเกิดเพราะอะไร เวทนาเกิดเพราะว่าความคิดเดิมๆ แล้วเราก็อำคิด เรามาแยกแยะออกไป เห็นใหม่ นี่พอปัญญามันเกิดมันปล่อยอะไรได้ละ มันปล่อยอะไรได้บ้าง มันปล่อยความยึดมั่นถือมั่นของใจ แล้วมันจะมากิดอีกนะ แะๆๆ คิดอีกแล้วนะ เมื่อกี้ก็ร้องไห้ไปรอบหนึ่ง จะร้องไห้อีกรอบหนึ่งแล้วนะ

อตุตา หิ อตุตโน นาโถ คนเป็นที่พึ่งแห่งตน คนอื่นเตือนเรานะ แหม.. คนนั้นรักเรา คนนั้นเกลียดเรา คนนั้นคิดไม่ดีกับเรา ถ้าคนอื่นเตือนเรานะมันไม่สะอาดบริสุทธิ์ แต่ถ้าเราเตือนเรา เห็นใหม่ พอปัญญามันเกิด นั่นล่ะๆ นี่อตุตา หิ อตุตโน นาโถ เพราะมันสะอาดบริสุทธิ์ เพราะเราเตือนเรา เราต้องเชื่อเรา

นี่พอมันเตือนเราปัญญามันเกิดอย่างนี้ พัฒนาการของมันเกิดอย่างนี้ขึ้นมา สิ่งที่มีอยู่ทำให้ตามความเป็นจริง มันจะเป็นความเป็นจริงขึ้นมา แต่สิ่งที่มีอยู่ เอากิเลสตัณหาไปพอกมัน จะเป็นอย่างนั้น จะเป็นอย่างนี้ จะเป็นอย่างความรู้สึกนึกคิดของตัวเอง นี่แล้วมันไม่เป็นหรอก แม้แต่เวลาปฏิบัติ จิตสงบแล้วเกิดใช้ปัญญาขึ้นมามันเป็นมัจฉา มันเป็นปัญญาที่ทำให้หลงผิด มันก็ยังครอบงำเราเลย

ความหลงผิดใจใหม่ พอความหลงผิดนี้ภาวนาหนหนึ่ง ใช้ปัญญาหนหนึ่ง โอ้โฮ.. ปล่อยวาง ปล่อยหมดเลยนะ ต่อไปจะเอาอย่างนี้อีก คิดซ้าๆ เห็นใหม่ หลงผิด หลงเอาอดีตมาเป็นปัจจุบัน แล้วก็คิดตามนี้ แหม.. ตามรูปแบบเลยนะ ครั้งที่แล้วภาวนาชั่วโมงหนึ่ง แล้วมันสุขยอดเลย คราวนี้ ๕ ชั่วโมงยังไม่ได้นะ ทำไมมันยังไม่เป็นไปวะ

นี่หลงผิด มันไม่เป็นปัจจุบัน แต่ถ้าทั้งหมดเลย คราวที่แล้วได้เพราะอะไร คราวที่แล้วได้เพราะเราไม่มีความหลงผิด มันเป็นปัจจุบัน เวลาทำขึ้นมาเพราะไม่มีสิ่งใดเป็นรูปแบบ พอมันทำขึ้นมาแล้วมันเป็นจริงขึ้นมา โอ้โฮ.. ชัดเจนมากเลย แต่คราวนี้มันรู้แล้ว ก็เลสมันรู้กับเราด้วย มันก็สร้างขวากหนามไว้ขวางหน้าเราตลอดเลย เราก็ต้องใช้ปัญญาแล้วมีอุปายแยกไปแยกมา แยกออกมา เพราะการต่อสู้กิเลส การจะชนะกิเลสคือชนะตัวเรา

ที่นี้มันอยู่กับเราใช่ไหม พิจารณาไปถ้าถึงที่สุดมันก็ปล่อยได้อีก มันปล่อยของมัน มันเป็นของมัน มันดีของมัน มันจะประสบความสำเร็จของมัน มันจะสุขยอดมาก ถ้าสุขยอดมากนี้เราเองเราจะเทียบได้เลย อ้อ.. ปัญญาอย่างนี้ เห็นไหม ของที่มันมีอยู่ แล้วเราทำให้มันถูกต้องขึ้นมา มันจะทวนกระแสกลับเข้ามาสู่ใจเรา แล้วมันจะเป็นความจริงกับเรา

แต่ถ้าเราไปฟังข่าว หลวงตาท่านบอกว่า “ฟังข่าวคนอื่น” องค์กรนั้นสำเร็จพระอรหันต์ องค์กรนี้สำเร็จพระอรหันต์ แล้วเทียบเคียงกันไป นี่เราได้แต่ฟังข่าวคนอื่น มันเป็นผลประโยชน์ของคนอื่น แล้วเราเทียบเคียงไปมันเป็นของเราใหม่ละ แต่ถ้ามันเป็นของเราเห็นไหม เราจะชัดเจนของเราขึ้นมา พอชัดเจนขึ้นมามันก็เป็นประโยชน์กับเรา

ของมีอยู่ เราทำให้ถูกต้องแล้วพยายามทำของเรา นี่มันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิกิโณนะ สิ่งนี้เป็นประโยชน์ที่สุด ถ้าทำความสงบของใจได้หนึ่ง จะทำไม่ได้ก็เลย ความพึงใจอันนี้จะพึงใจเราตลอดไป เพราะมันเป็นการที่จิตสัมผัส จิตได้สัมผัสสิ่งนี้ ลึกซึ้งสิ่งนี้ มันจะพึงใจตลอดไป ถ้ามันยังไม่ได้มันก็ได้ของเก่า แต่เวลาเราปฏิบัติ เห็นไหม เราคิดถึงของเก่ามันกลับไม่ได้ นี่ได้ของเก่าคือมันรับรู้ แต่ต้องทำใหม่ต่อไป มันถึงต้องมีวิฤติภาวะ ถ้ามีวิฤติภาวะ เราได้สร้างบุญกุศลมา เราจะเข้มแข็ง

ลัทธิต่างๆ เวลาเขาทำของเขา เห็นไหม เราว่ามันเรียบง่าย มันเป็นไปได้ แต่มันจริงหรือเปล่านั้น ถ้าเราเห็นว่ามันไม่จริงนี่เราเสียเปล่าเลย แต่ถ้าเราเป็นจริงของเราขึ้นมา มันจะสุขมันจะทุกข์ขนาดไหน แล้วเราทำตามความเป็นจริง เหมือนเงินเลยเราต้องการแบงก์จริง เราไม่ต้องการแบงก์ปลอมที่ใครจะมายึดยึดให้เรา หรือแลกเปลี่ยนด้วยแบงก์

ปลอม เราไม่ต้องการ เราต้องการเบงก์จริง แล้วเบงก์จริงขึ้นมา มันใช้จ่ายในท้องตลาด เราต้องทำตามความจริงในท้องตลาดนั้น

ฉะนั้นสิ่งที่ใจเรามี ใจเราเป็น เราพัฒนาของมันขึ้นมา ด้วยความภูมิใจ ด้วยการกระทำของเรา.. เวลามันมีความจำเป็นใหม่ ชีวิตทุกคนมีความจำเป็นนะ ที่นี้ความจำเป็น อันนั้นมันก็เป็นความจำเป็น ที่นี้ความจำเป็น คนเราถ้ามันมีเหตุมีผลขึ้นมา มันมันแก้ไขได้ มันแก้ไขทำให้สิ่งนั้นเป็นประโยชน์กับเรา ถ้าใจเราอ่อนแอ เราจะชนะสิ่งนั้นไม่ได้เลย แล้วความจำเป็นสิ่งนั้นมันจะช่วยเราสิ่งใดไม่ได้เลย แล้วเราจะเป็นของเราตลอดไป

ที่นี้เราจะพูดถึงปัญหาเนาะ เราจะตอบปัญหาแล้ว

ถาม : ขอให้หลวงพ่อสอนวิธีเดินจงกรมด้วยค่ะ

หลวงพ่ : การเดินจงกรมนะ ยืน เดิน นั่ง นอน.. ฉะนั้นเวลานั่งสมาธิ ทำนั่งเอาท่าที่ นั่งสะดวก มันอยู่ที่คนถนัด บางคนถนัดนั่ง บางคนถนัดเดิน ถ้าใครทำตามความถนัดนั้น ได้ มันก็จะทำง่าย แต่ถ้าคนไม่ถนัด เห็นไหม เราถนัดนั่งเราไปเดิน มันก็จะไม่ถนัด ถ้าคน ถนัดนั่งจะนั่งได้หลายๆ ชั่วโมง ถ้าคนถนัดเดินจะเดินได้ทั้งวันเลย แต่คนถึงจะถนัดเดิน หรือถนัดนั่ง มันจะอยู่ทำนั่นตลอดไปไม่ได้ มันต้องมีทำอื่นสำรองไว้เพื่อเปลี่ยนอิริยาบถ

ฉะนั้นจะถนัดเดินจงกรมขนาดไหนก็ต้องมีนั่งบ้าง ถ้าจะถนัดนั่งขนาดไหน มันก็ต้องมีเดินบ้าง ฉะนั้นมันอยู่ที่ความถนัด พอความถนัดบิ๊บเราจะทำได้นาน เราจะทำได้ดี ฉะนั้นการเดินจงกรม เห็นไหม วิธีการเดินจงกรมเราก็เดินปกติ แต่เริ่มต้นทุกคนมันจะมี แบบว่ามันไม่เป็นธรรมชาติ ทุกคนเวลาเดินจงกรม พอเดินถึงเข้าทางจงกรมจะเลี้ยวกลับ อย่างไร พอจะเลี้ยวกลับแล้วต้องมีนะ เวลาเลี้ยวกลับแล้วจะต้องตั้งสติ อู้ฮู.. เราไปคิด กันเอง แต่เวลาคนที่ชำนาญนะไม่เลย เหมือนขับรถ

คนขับรถนี้ไม่ต้องสอน ฟ้าบ.. ไปได้หมดเลย เดินจงกรมนี้พอถึงปลายทางนะ ไม่ต้องคิดว่าจะเลี้ยวกลับด้วย มันเป็นอัตโนมัติเลย ขณะที่หลวงตาท่านบอกว่าท่านเป็นนักเดินจงกรมนะ เวลาเดินจงกรมนี้จิตไม่ออกจากร่างกายเลย การเคลื่อนไหวไปโดยแบบว่า สัตยชาติญาณ แต่จิตมันหดเข้ามาอยู่ข้างในได้เลย จิตมันหดเข้ามา แต่ถ้าใหม่ๆ มันก็เดินไปโดยธรรมชาติ เดินไปปกตินี้แหละแล้วเลี้ยวกลับ

ฉะนั้นเวลาพูดอย่างนี้ปั๊บ แล้วจะเริ่มต้นกันตรงไหนล่ะ? แล้วจะทำอย่างไรล่ะ? แต่ถ้าพอไปทางวิชาการ เวลาเดินนะยกเท้าขึ้นก็ต้องรู้ว่ายกขึ้นนะ พอเหยียดไปก็ต้องรู้ว่าเหยียดนะ เวลาวางก็ต้องรู้ว่าวางนะ มันก็เลยไปสร้างอารมณ์อีกอารมณ์หนึ่ง โดยปกติเราอยู่กับสมมุติบัญญัติ จิตใจเรา ความรู้สึกนึกคิดเรามันเป็นสมมุติอันหนึ่ง ทีนี้พอเราไปศึกษามันก็เป็นสมมุติทั้งนั้นเลย

ทีนี้เวลาสมมุติบัญญัติ พอสมมุติบัญญัติเวลาปฏิบัติขึ้นไปนี่สมาธิ เห็นไหม ศิลสมาธิ ปัญญา มันก็เป็นสมมุติอันหนึ่ง เป็นสมมุติตามความเป็นจริง ฉะนั้นเวลาถ้าจิตมันเข้าไปสู่ความสงบนี้ มันสงบไปสู่ที่จิต ฉะนั้นพอสงบที่จิตใจใหม่ เพราะอย่างที่เราว่าพุทโธ พุทโธนี่มันเข้าไปสงบที่จิต แต่เนี่ยเราบอกว่ารู้สึกตลอดเวลา มันก็เป็นสร้างอารมณ์ความรู้สึก เราถึงบอกว่า เวลาเราดูละครนี้ เราเอาอารมณ์ร่วมไปกับละครหรือเปล่า ถ้าเขาเล่นดีเราก็ดีกับเขา ละครมันทุกข์โศกเราก็ทุกข์โศกไปกับเขา

ถ้าเราสร้างอารมณ์อีกอารมณ์หนึ่ง เราสร้างอารมณ์ๆ หนึ่ง แล้วมันจะไปไหนล่ะ มันอยู่แค่นั้น อยู่แค่นั้นเพราะอะไรรู้ใหม่ เขามีสติตลอด เขาจะอย่างไรเขาจะรู้ตลอดเวลา รู้แค่นั้นแหละ รู้เพราะอะไร รู้เพราะว่าเขาต้องการให้รู้ เขาไม่เข้าไปสู่รู้ที่ลึกกว่า รู้ที่เป็นตัวจิตใจ.. นี่พุทโธ พุทโธ พุทโธ จนพุทโธไม่ได้เลย มันจะอยู่ของมัน อานาปานสติกำหนดลมๆ จนลมมันขาดไปเลย มันปล่อยลมหมด มันเป็นตัวมันเอง เห็นไหม แต่ถ้าหนอหนอนี้ มึงจะปล่อยตอนไหนล่ะ มึงจะปล่อยตอนไหน? มึงไม่ปล่อยมันก็อยู่กับลมนั่นแหละ

นี่เราบอกวิธีเดินจงกรมไง ถ้าบอกว่าวิธีเดินจงกรมนะ เดินจงกรมนี้เดินไปโดยปกติ ทำอย่างไรเหมือนกับเราเดินนี่แหละ แล้วกำหนดที่ปลายจมูก กำหนดลมที่ปลายจมูก เหมือนถ้าเรากำหนดพุทโธ พุทโธ พุทโธที่ไหนเราก็ต้องพุทโธไป แล้วเราเดินของเราไป พอเดินของเราไปนะ บางทีเราก็เดินเร็วได้ บางทีเราก็เดินช้าได้ ถ้าเราเดินจงกรมนานๆ นะ เราอาจจะเดินเร็วขึ้น หรือเดินช้าลง มันอยู่ที่อารมณ์ อยู่ที่แบบว่าจิตมันจะลงหรือไม่ลง จิตมันจะสงบหรือไม่สงบ เห็นไหม นี่การเดินจงกรม

ฉะนั้นพอเดินจงกรมไปแล้ว ถ้าจิตมันดีขึ้น เราเดินจงกรมบ่อยครั้งเข้าๆ มันจะมีความชำนาญ พอมีความชำนาญมานี้ เดินไปโดยการก้าวไปจิตมันไม่ออกนะ การ

เคลื่อนไหวอยู่แต่สงบ จิตเคลื่อนไหวอยู่แต่ใจสงบได้ ฉะนั้นสมาธิเกิดจากทางจงกรม เป็นสมาธิที่แนบแน่น มั่นคงกว่าสมาธินั่งมากเลย นั่งสมาธิเรายังทำแทบไม่ได้เลย แล้ว เดินจงกรมเป็นสมาธิได้มันเป็นเรื่องมหัศจรรย์นะ แต่ทำได้

ฉะนั้นวิธีการเดินจงกรมของพระกรรมฐาน เดินปกตินี้แหละ เดินปกติธรรมดา เรานี้แหละ แต่มีสตินะมีสติควบคุมเราตลอด เรามีสติควบคุมเราตลอด เรามีสติ เราควบคุมเรา แล้วนี่ถ้าพุทโธก็อยู่กับพุทโธ เดินไปมันเป็นอิริยาบถ แต่ว่าถ้าสติมันอยู่กับความรู้สึก พลังงานนี้มันควบคุมพลังงานได้ พอควบคุมพลังงานได้ พลังงานมันจะละเอียดขึ้น แล้วถ้ามันไม่ละเอียดขึ้นมันจะฟุ้งซ่าน มันจะต่อสู้อย่างไร เราก็เดินไ้ๆ

ถ้ามันแบบว่าวันนี้ อู้ฮู.. ไม่อยู่เลย คิดแรงมากนะ เดินแบบเขาวิ่งแข่งเลย เดินนี้ เพราะเราได้ประสบการณ์ของเรา มา เวลาวันไหนมันมีกระทบกันในหมู่คณะ พอเซ็ด บาดรเสร็จปั๊บ วางปั๊บแล้วเข้าทางจงกรมนะ ใ้วันนั้นทั้งวันเลย เดินนี้อย่างกับวิ่งเลย อยู่อย่างนั้นแหละ ถ้าจิตเรายังคุมมันไม่ได้ พอมันเริ่มหอบ เริ่มเหนื่อยนะ เริ่มล้านะ เตี้ย เอะมันไม่คิดแล้ว ไอ้กระทบนี้ กระทบส่วนกระทบสิ ภูจะตายอยู่แล้ว มันจะหดเข้ามา เป็นตัวของมัน

นี่เร็วขึ้นๆ แล้วเราผ่อนลงได้ ผ่อนลงได้ วิธีเดินจงกรมนะ เราใช้ประโยชน์จาก ตรงนี้ เวลาใครถามวิธีเดินจงกรมแล้วแบบว่าให้เดินมาตรฐาน เราบอกไม่ใช่ รถมี่ ๕ เกียร์ เห็นไหม ๑ ๒ ๓ ๔ เวลาเดินจงกรมโดยทั่วไปเขาสี่เกียร์ ๑ ปี๊บ แล้วบอกรถเขามี่ เกียร์เดียว จะไปกรุงเทพฯ ก็ใส่เกียร์ ๑ ลากไปอย่างนั้นแหละจนถึงกรุงเทพฯ รถพัง ก็เป็นอย่างอื่นไม่ได้เลยไงมีทำเดียว

แต่ของเรานี้มีหลายท่านนะ เร็วก็ได้ ช้าก็ได้ ปานกลางก็ได้ รถก็มีหลายเกียร์ แล้วถู เร่งได้ เพราะเร่งได้นี้เป็นประโยชน์มาก ประโยชน์ว่าเวลาภาวนาไป คนไม่เคยภาวนา บอกนึกว่าภาวนาไปแล้วไอ้โฮ.. มันจะดีไปหมดเลยนะ เวลาจิตดีมันจะดีมาก เวลาจิต เสื่อม พอจิตเสื่อมแล้วอยากจะเอาจิตขึ้นมาอี ไอ้โฮ.. มันทุกข์มาก พอมันทุกข์มากมันก็มี เหตุปัจจัยมาก พอมีเหตุปัจจัยมาก เดินจงกรมต้อง ๒ เท่า ๓ เท่า

ดูอย่างหลวงตาท่านพูดถึง.. เพราะหลวงตาท่านเป็นนักเดินจงกรม ท่านพูดถึง พระโสณะบ่อย พระโสณะเดินจนฝ่าเท้าแตกหมด เพราะในพระไตรปิฎกบอกว่า พระพุทธเจ้ามาตรวจกฐิไฉ

“ที่นี่ที่เชือดโคไคร เลือดแดงไปหมด”

ขนาดนั้นเลยที่เชือดโคไคร นี่เดินจงกรมขนาดนั้น แล้วหลวงตาบอกว่ามันเป็นไป ได้ เพราะอะไร เพราะว่าจิตมันไม่ออก แต่พวกเรานี้ถ้าพูดถึง โอ้โฮ.. เนื้อแดงๆ นี่นะ แล้ว เดินไปเลือดทั้งนั้น เราจะเดินไหวไหม ใครจะเดินไหว ถ้าจิตมันออกรับรู้มันก็ปวด ตายนะสิ แต่ขนาดพระพุทธรเจ้าอุทานนะ

“ที่นี่ที่เชือดโคไคร เลือดแดงไปหมดเลย”

ที่นี่พระก็บอกว่าเป็นที่เดินจงกรมของพระ โสณะ พระพุทธรเจ้าเลยบัญญัติไฉ

“เราอนุญาตให้พระโสณะใส่รองเท้าได้” ให้ใส่รองเท้าเดินจงกรม พระโสณะ ต่อรองพระพุทธรเจ้านะ

“ถ้าพระพุทธรเจ้าให้ข้าพเจ้าใส่รองเท้า หมู่คณะจะบอกว่าพระโสณะเป็นคน อ่อนแอ ถ้าพระพุทธรเจ้าจะให้พระโสณะใส่รองเท้า พระพุทธรเจ้าต้องอนุญาตพระ ทั้งหมด”

ก็เลยได้ใส่รองเท้ากันมาจนปัจจุบันนี้ไฉ ที่ได้ใส่รองเท้าอยู่นี้ อานิสงส์จาก พระโสณะ ไม่อย่างนั้นอด ต้องเดินเท้าเปล่าอยู่

นี่มันมีที่มาที่ไปหมดไฉใหม่ ฉะนั้นวิธีเดินจงกรมเราเดินปกติ แต่ตั้งสติไว้ ที่นี้พอ เราเดินจงกรม เราก็จะบอกวิธีเดินจงกรมให้มันถูกต้อง แล้วถูกต้องของใครล่ะ ถูกต้อง ของใคร? คนกิเลสหนามันบอกว่ากุศลอันเอานี้ถูกต้อง ไฉ้คนกิเลสน้อยนะก็บอกว่า เดิน ตัวตรงๆ นี่ถึงจะถูกต้อง แต่ความถูกต้องคือเราเดินเพื่อจิตสงบ

ยืน เดิน นั่ง นอน ภาวนาเพื่อความสงบของใจ การประพฤติปฏิบัติเรานี้เพื่อเอาใจ กิริยา ยืน เดิน นั่ง นอนเป็นกิริยา เป็นการผ่อนคลาย เป็นการผ่อนคลายให้เราปฏิบัติได้ทั้ง วัน ๒๔ ชั่วโมง พระปฏิบัตินี้ปฏิบัติตลอดชีวิตนะ ฉะนั้นมันต้องมีผ่อนคลาย เปลี่ยนท่า

เปลี่ยนทางไปตลอด สู้กันตลอด จนกว่าจะพ้นจากกิเลส ถ้าพ้นจากกิเลสแล้ว ต่อไปก็เป็น
 วิหารธรรม เดินจงกรมเพื่อความผ่อนคลาย

อย่างรถยนต์ เข้าขึ้นมาก็ติดเครื่อง อุณหภูมิให้รถมันเข็มแข็ง ร่างกายนี้มันได้
 บริหาร เห็นไหม วิหารธรรมมันไม่เจ็บปวดเจ็บโยย นี่ก็เกี่ยวภาวนามันก็เลยเจ็บอยู่นี่ไง
 คนไม่เอาไหน เห็นไหม ปวด เพราะไม่ได้บริหารมัน อันนี้พูดถึงการเดินจงกรมนะ

ถาม : ทำไมมะขามป้อมแฉิมถึงจัดเป็นน้ำปานะ

หลวงพ่อ : มะขามป้อมไม่ได้จัดเป็นน้ำปานะ มะขามป้อมแฉิมเขาเรียกว่าเป็นยา
 ปรมัตถ์ มะขามป้อมโดยตัวของมันเองเป็นยาระบาย ฉะนั้นตัวมะขามป้อม สมอ
 มะขามป้อมนี่เป็นยาระบาย

ทีนี้ยาระบายตัวมะขามป้อม ถ้ามะขามป้อมเป็นน้ำปานะ ต้องเอามะขามป้อม
 ทั้งหมดมาแล้วคั้น คั้นน้ำมะขามป้อม แล้วเอาน้ำมะขามป้อมนั้นผสมน้ำตาล นั่นเป็นน้ำ
 ปานะ แต่เนื้อมะขามป้อมมันเป็นยา เนื้อมะขามป้อมนี้ ฉะนั้นพระฉันได้

มะขามป้อม สมอ มันมาในพระไตรปิฎกเลย มีมะขามป้อม สมอ เห็นไหม สมอ
 พิเภก สมอไทย สมอมันมีหลายสมอ ฉะนั้นสมอ มะขามป้อม ถ้าถือว่าเป็นยานี้เนื้อก็ฉัน
 ได้ ถือว่าเป็นยาปรมัตถ์ เขาถือว่าเป็นยาระบาย ในตัวมันนะ แต่ถ้าเป็นน้ำปานะ..

น้ำปานะ ฟังนะ! น้ำปานะไม่ใช่ยา อย่างเช่นมะม่วง ชมพู ก็ผลไม้ที่เป็นอาหาร
 ผลไม้ที่เป็นอาหารนี้เราเอามาคั้นน้ำแล้วกรอง กรองไม่ให้มีเนื้อ แล้วน้ำนั้นเราผสม
 น้ำตาล ผสมอะไร ผสมแล้วให้ฉันภายในวันนั้น เพราะว่าถ้าเก็บไว้ล่วงราตรีหนึ่งมันจะ
 เป็นเมรัย มันจะหมัก ฉะนั้นถ้าน้ำปานะให้ฉันในเวลา นั้น ห้ามข้ามคืน

ถ้ายาปรมัตถ์ ถ้าเป็นยา นี้ยาปรมัตถ์ถ้าผสมน้ำตาล น้ำผึ้ง ได้ ๗ วัน ฉะนั้นยาที่
 ผสมถ้ามีน้ำตาลนี้ได้ ๗ วัน แต่ถ้าเป็นยาที่ไม่มีผสมได้ตลอดชีวิต อย่างเช่นกาแฟ กาแฟ
 ผสมเสร็จมาแต่ไม่มีมันนะ ผสมเสร็จมานี้มันผสมน้ำตาล ๗ วัน ถ้ากาแฟขูด เนื้อกาแฟ
 นี้ตลอดชีวิต เพราะเนื้อกาแฟนั้นคือยา ถ้ายา คือ ยาวะชีวิตตลอดชีวิต

อย่างเช่นเกลือ เกลื่อนี้ละ ถ้าพูดถึงเกลือเรตักมาต่างหากเลย แล้วเกลือนี้เราจะเอามาเป็นยา เกลื่อนี้เป็นยา.. เกลือ! เกลือถ้าผสมอาหารมาเป็นอามิส เกลื่อนี้เป็นอาหาร เกลือยังเปลี่ยนเป็นอาหารก็ได้ เป็นยากี่ก็ได้ เพราะคุณสมบัติมันเป็นยา คุณสมบัติของเกลือนี้เป็นยานะ แต่ถ้าผสมอาหารมา หรือเป็อนอามิสมา เกลื่อนั้นมาฉันตอนบ่ายไม่ได้ ถือว่าฉันอาหาร แล้วพอฉันอย่างนี้บอกเราฉันแล้วไม่เห็นเป็นอะไรกันเลย

หลวงปู่ฝั้นท่านรุดงค์มาที่เขาใหญ่ แล้วมาที่เขาใหญ่มีเณรมีปะขาวมาด้วย แล้วพอตอนเช้าบิณฑบาตได้มันมีเกลือไป พอมีเกลือมาด้วย มีเกลือเพราะอีสานนะมีเกลือมีพริกเขาก็ฉันข้าวมา แล้วปะข้าวนี้ห่อเกลือมาด้วย แล้วพอมากลางทางป่ามันก็ไปเจอ มะขามป้อมไป มะขามป้อมนี่เก็บมะขามป้อมมา แล้วมาจิ้มเกลือฉัน พอฉันแล้วคืนนั้นอยู่ในป่ากัน กลางคืนคึกๆ ปะข้าวนั้นคืนใหญ่เลย พอคืนปี่บนะหลวงปู่ฝั้นก็มา พอมาก็มานั่งเฝ้า นั่งเฝ้าที่กำหนดถาม

“ทำอะไรผิด! ทำอะไรผิด!” เพราะอยู่ในป่าถ้าผิดศีลจะเป็นอย่างนั้น

“ไม่มี! ไม่ได้ทำอะไรผิดเลย รุดงค์มามันจะมีอะไร ก็อยู่ในป่ากันนั่นล่ะ”

“ต้องมีสิ” หลวงปู่ฝั้นให้คิดอยู่ที่นี่ คิดไปคิดมา

“อ้อ! ได้เก็บเกลือตอนเช้าไว้ แล้วเอามากินกับมะขามป้อมตอนบ่าย”

นี่ผิดศีลแค่นี้ ถ้าเราผิดศีลนะ อยู่ในป่าในเขานะ อยู่กับโลกของจิตวิญญาณนะ เพราะว่าศาสนาเรา เห็นไหม พระพุทธเจ้าเป็นอาจารย์ของเทวดา อินทร์ พรหมทั้งหมดเลย เราทำผิดถ้าอยู่ในป่าในเขา.. เดียวนี้พระอยู่ในเมือง ตัดคอพระ ลักขณาตโทษไม่เห็นมีความผิดเลยนะ

นี่พูดถึงว่าเราไม่เอาจริงเอาจังกับเรา เราก็จะไม่ได้ของอย่างนี้ละ ถ้าเราเอาจริงเอาจังกับเรา ความผิดเล็กน้อย ความผิดอย่างไรเราก็ไม่ควรทำ ยิ่งเรานักปฏิบัติด้วย อย่างเรานี้ละถ้าทำอะไรแล้วกำหนดพุทโธ พุทโธ.. พุทโธอะไร เมื่อกี้มึงยังทำผิดอยู่เลย โทษตัวเองนี่ไม่ลงหรอก เราจะภาวนากัน ถ้าพระองค์ไหนนะเป็นอาบัติต้องรีบปลง ถ้าไม่ปลงคืนนั้นมึงนั่งไปเถอะ

เพราะเราทำเอง.. เราทำเองแล้วมาพุทโธ พุทโธ ศีลไม่บริสุทธิ์ หลอกตัวเอง เห็นใหม่ ถ้าคิดปั๊พระจะปลงอาบัติเลย ถ้าคิดไปแล้วก็ขาดสติ ก็ทำไปโดยที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ แต่พอจะมาทำสมาธิก็กลัว ก็ขอปลงอาบัติก่อน ปลงอาบัติแล้วจะได้ภาวนาดี ๆ

เอาทีละเรื่อง เอาเรื่องที่ยึดต่อเนื่องก่อนนะ

ถาม : เมื่อนั่งสมาธิโดยคลุมหายใจเข้าออก โดยภาวนาพุทโธหลังจากนั้นแล้วต้องทำอย่างไรต่อคะ เพราะลมหายใจเข้าออกนาน ๆ จะเกิดความเบื่อหน่าย จะแก้ปัญหานี้อย่างใด

หลวงพ่ : พอกความเบื่อหน่าย ลมหายใจเข้าออกมันเป็นความเบื่อหน่าย เบื่อหน่าย เพราะมันคุ้นชินใจ เบื่อหน่ายเพราะที่แรกปฏิบัตินะ แหม.. ปฏิบัติแล้วเดี๋ยวจะเป็นสมาธิ จะมีความสุขมาก แหม.. ชื่นใจมากนั่งอย่างดีเลย พอนั่งไป ๆ มันไม่ได้ชักเบื่อ มันเบื่อหน่ายเข้าแทรก

พอเบื่อหน่าย.. เบื่อหน่ายเรารู้ว่าเบื่อหน่าย มันเบื่อหน่ายขนาดไหนเราก็ทำ การภาวนาพุทโธนี่นะ การเบื่อหน่ายนะมันก็เหมือนกับเราทำอาหาร เราทำอาหารนะ ถ้าไฟไม่คืออาหารมันก็สุกไม่ได้ ถ้าเราบริกรรมพุทโธหรือเราอานาปานสติ มันไม่สมควร จิตมันไม่ลงสมาธิหรอก แต่ถ้าจิตไม่ลงสมาธินะ เช่นเราทำอาหาร เห็นไหม นี่เราทำอาหารแล้วไฟมันอ่อน พอไฟอ่อนแล้วเมื่อไหร่มันจะสุกสักที เมื่อไหร่จะสุกสักที เราก็เร่งไฟ พอเร่งไฟขึ้นมาอาหารมันก็จะสำเร็จมาได้

พุทโธก็เหมือนกัน พุทโธ พุทโธ ที่นี้อาหารมันเป็นอาหาร มันเป็นรูปธรรมที่มันจะสำเร็จมาเป็นอาหารได้ มันเห็นภาพชัดมันเป็นวัตถุใจ แต่ใจนี้ถ้ามันสงบได้มันก็จะจบมันก็มีความสุข แต่ถ้ามันไม่มีความสุข นี่ก็เลสมันก็มาแหย่ ก็เหมือนกับไฟ เหมือนกับอาหารมันมีความขัดแย้ง

ฉะนั้นพุทโธไปแล้วเบื่อหน่าย.. เบื่อ! ไม่ใช่โยมเบื่อนะ เราก็เบื่อ! เราภาวนาไปทำไมจะจะไม่เบื่อ กุละโคตรเบื่อเลยละ แต่พอเบื่อแล้วทำอย่างไรละ ทำไมไม่ลง ทำไมถึงไม่ลง อ้าว.. ไม่ลงนะพຽງนี้ต้องผ่อนอาหาร โทษนะนี่เรื่องจริง เราจะไม่ค่อยพูดเรื่องของตัวเองเท่าไร เพราะเราเห็นพระองค์ไหนก็แล้วแต่พูดปด พูดยกย่องตัวเองนี่เราเกลียด

มาก เราถือว่ามันเป็นการประชาสัมพันธ์ตัวเอง ฉะนั้นเวลาพูดอะไรเราจะไม่ค่อยพูดเรื่องของตัวเองมาก

ทีนี้พอมันมีกระทบบอย่างนี้เราพูดเรื่องของตัวเองนะ เวลามันมีปัญหาขึ้นมาเนี่ยก่อนอาหาร ผ่อนเรื่อยๆ ผ่อนลงไปกินวันละคำ เราอยู่พรรษาหนึ่งนี่นะ ๓ เดือน กินข้าววันละคำๆ อยู่พรรษาหนึ่ง กินข้าววันละคำ ทีแรกใหม่ๆ เอาไม่ลงนะ อยู่ในป่า โอ้โฮ.. แล้วไม่กินเดี่ยวหิวนะ เดี่ยวไม่ไหวนะ มันก็ต้องเอา จะกินวันละคำ มันเปลอหีบเบือเริ่มเลย แล้วไหนว่าคำหนึ่ง พอไปทางจกรม วันนี้อ็งเสียสัจจะแล้ว ไหนว่าคำหนึ่ง ล่อชะกำป็นเลยข้าวเหนียว อ็งผิดใช้ไม่ได้ อ้าว.. รุ่งขึ้นเอาใหม่ กูตั้งสติใหม่

สิ่งที่เราสอนโยมเราทำมาแล้วทั้งนั้นแหละ แต่เราไม่บอกว่าเราทำ พอวันที่ ๒ นะ เมื่อก่อนอ็งผิด วันนี้ต้องให้ได้นะ พอมันมาเนี่ยต้องตั้งสติให้ดีเลยนะ เพราะมันเปลอ มันไม่ใช่เปลอว่าเราไม่มีสติ เปลอว่าเวลาเราจะหิบบี้หิบบชะเยอะเลย ทำอย่างนี้เป็นหลายวัน จนกว่าจะได้เนาะ พอมันจะได้ สติมันพร้อมนะมันหิบบก่อนหนึ่ง ข้าวเหนียวก้อนเดียว พอคำแล้ววางไว้กั้นบาตร แล้วสิ่งใดมาก็ผ่านไป

เพราะอยู่ในป่าไม่มีอะไรหอก มีแกงโธ๊ะ ใต้อะไรมาก็แกงรวมกัน พอแกงโธ๊ะนี้เอาน้ำแกงหยอดบนข้าวเหนียวแล้วก็ผ่านไป เท่านั้นแหละ แล้วพอพระเจ้าจะฉันทเราก็หิบบข้าวเหนียวก้อนนี้ใส่ปากก็จบ วันหนึ่งกินคำเดียวๆ คำเดียวเพราะอะไร เพราะมึงไม่ลง มึงไม่ลง มึงไม่ลงไปนะ แล้วภาวนาคิดมากนะ แต่มันโหยมาก ขนาดเราไปบิณฑบาตนี้เดินบิณฑบาตแทบไม่ไหว ปลายๆ นี้ เพราะมันวันละคำ

กินข้าววันละคำ เราทำกับตัวเราขนาดนี้เนาะ แล้วพอทำอย่างนี้ได้แล้วนะทีนี้สบายมาก สบายมากหมายถึงว่า เราจะผ่อนอาหารกันอย่างไร เราจะคุมได้หมดเลย พอเราคุมได้เนี่ย ตอนนั้นเราเข้าบ้านตาด พอเข้าบ้านตาด อาหารที่บ้านตาดเยอะขนาดไหน เห็นไหมเราก็ตัดใส่ของเราพอดีๆ พอหลวงตาท่านให้พรเสร็จ ท่านเทศน์เสร็จท่านจะฉันทเป็นองค์แรก แล้วพวกอาจารย์ปัญญา อาจารย์เชอร์รี่ก็จะฉันทตามๆ มา

เราก็แค่นั้นแหละ เราก็ใส่ปากเสร็จเราก็จบแล้ว แต่เราก็ยังไม่ลุก เพราะลุกขึ้นไปนี่มันแบบว่าเราอยู่ในหมุกณะนะ พระด้วยกัน ถ้าเราทำอะไร โดดเด่นเกินไปมันเป็นภัยทั้งนั้นแหละ เราฉันทเสร็จแล้วเราก็ไม่ลุก ทีนี้พระที่นั่งด้วยกัน

“เฮ้ย! มันเสร็จแล้วก็ลูกสิ”

เราบอก “ไม่”

พอไม่ลูกเขาก็เลื่อนมา “ถ่าย ถ่ายบาตรซะ”

เราบอก “ถ่ายอะไรไม่มี”

“หา!” เขาไม่เชื่อนะ เขาจับบาตรมาดูเลย ไม่มีจริงๆ เราฉันทันไม่มีเลย ตอนที่เราเป็นพระปฏิบัตินะจะต้องฉันทันหมดทุกเม็ดทุกคำ จะไม่มีอะไรติดกันบาตรเลย เอาพอดีๆ ตลอด แต่ความพอดีๆ นี้น่ามาก มันหายไปจนมันไม่มี เพราะฉันทันอย่างนั้นมาตลอดนะ แล้วมันคุมตัวเองได้ไง

นี่พูดถึงว่าเวลามันเปื้อ มันเปื้อต้องหาเหตุผล ถ้าหาเหตุผลแล้วต้องสู้กัน! ต้องสู้กัน ต้องจัดการ ต้องเอาลงให้ได้ มันต้องได้ แล้วพอมันได้ขึ้นมาเนี่ยเราจะคุมของเราเองได้ พอเราคุมของเราได้แล้ว พอเราทำได้ปั๊บมันอย่างทีพูด เวลาเราเทศน์เห็นไหม เราจะบอกเลยตั้งแต่ต้นเข้าขึ้นมาเอ็งทำอะไร เอ็งกระทบอะไร โทษนะ วันนี้โดนเนรแก๊งเรื่องอะไรบ้าง วันนี้พระมาเสียดสีเรื่องอะไร ในวงพระนะไม่ยากพูดออกมา

บางทีพระเจ้าเห็นเรา... นี่เด่นแล้วมันจะเป็นภัยไง ทำอะไรเราก็ทำได้ เราต้องทำได้นี่พระเจ้าไม่ทำหอก เขาอุณเระ เขาฝีกเนร ให้เนรมาคอยจะทำอะไรไม่ให้ทำ ไม่ให้สะดวก กันทำว่าอย่างนั้นเออะ ฮู้.. ใครมันจะไม่ฉุน เพราะอะไร เพราะเนรมันต่ำต้อยกว่าเรา เราศีล ๒๒๗ นะเว้ย เนรมันศีล ๑๐ แล้วทำไมเนรมันใหญ่กว่าพระ โอ้โฮ.. บางทีปรอทมันพุ่งปรืดเลยนะ.. นี่พูดถึงที่หลวงตาบอกว่าไม่นินทาพระ ฉะนั้นวงการมันมีอย่างนี้ ถ้ามีอย่างนี้ปั๊บเราก็ต้องแก้ไข ต้องคัดแปลงของเรามาตลอด เราก็ทำของเรามาตลอด

นี่พูดถึงเวลามันไม่เข้ามันเปื้อหน้าๆ ทำไมจะไม่เปื้อ เราก็เปื้อ โศครเปื้อเลยด้วย ถ้าไม่ลงนี้ทุกขัณบิหาย แต่ก็ต้องสู้ไม่ท้อใจ คำว่าไม่ท้อหลวงตาท่านก็พูดอย่างนี้ ท่านบอกเลยนะ “เดชะ” ท่านพูดคำนี้เลยนะ ท่านบอก “เดชะ” มันจะผิดพลาดขนาดไหนนะ มันก็ค้นมาตลอด ท่านค้นมาตลอดนะ ท่านจะบอกเลยเวลาท่านผิดพลาดอย่างไร ท่านหลงอย่างไร ท่านเป็นอย่างไรนี่ “เดชะที่ไม่ท้อ”

ร่างกายเรามันมีพลังงานอยู่แล้ว พลังงานนี้มันก็หมุนความคิด มันก็คิดใหญ่เลย มันก็ทุกข์ อยู่คนเดียว แต่พอเราเดินจงกรม พอให้พลังงานมันล้าลงๆ มันจะคิดเรื่องอะไรวะ กูก็ เหนื่อยเต็มทีแล้ว มันก็เบาลง พอเบาลงปั๊บเราก็เดินจงกรมลดเกียร์ลงมาได้ ลดเหลือเกียร์ ๓ ลดเหลือเกียร์ ๒ ถ้าวันไหนภาวนาดีซะใหม่ แล้วออกไปก็สิ่งแวดล้อมดีหมดเลย วัน นั้นฉันข้าวเสร็จ..

เราอ่านประวัติหลวงปู่มั่น แล้วหลวงตาบอกว่า

“ปฏิบัติทางคฤหัสถ์กรรมฐาน ฉันข้าวเสร็จแล้ว เช็ดบาตรเสร็จแล้ว เวลาเอาบาตรไป เก็บอย่าขึ้นกุฏิ เดี่ยวมันจะอ้างหาที่นอน ฉะนั้นต้องเอาบาตรนี้ผลักเข้าไป ผึ่งให้ดี แล้วผ้า นี้ผึ่งแดดไว้ตามข้อวัตรของเรา แล้วเข้าทางจงกรมทันที”

เราทำอย่างนั้นมาตลอด นิสสัยรณะ ตอนตั้งแต่เราปฏิบัติเนะเราจะเอาบาตรวาง แล้วผึ่งผ้า ผึ่งผ้าเสร็จแล้วเข้าทางจงกรมทันที ก็ชั่วโมงก็แล้วแต่ ถ้าบางวันไม่พัก ไม่พัก ๒๔ ชั่วโมง เนสัชชกด้วย ไม่นอน แต่บางทีบางวันพัก พักหมายถึงว่าให้นอนประมาณ สักครึ่งชั่วโมง ชั่วโมงหนึ่ง ก่อนบ่ายโมงลงฉันน้ำร้อน เราทำอย่างนั้นมาตลอด

คือว่าเรามีเป้าหมาย เรามีเป้าหมายในการปฏิบัติ เราไม่ใช่มาปฏิบัติสักแต่ว่า ฉะนั้นเราจะผ่อนของเราไป อย่างเกียร์ ๓ เกียร์ ๔ ถ้าจิตมันดีก็เกียร์ ๑ วันนี้เดินเกียร์ ๑ ค่อยยังชั่วหน่อยไม่ค่อยเหนื่อย แต่ถ้าวันไหนกระทบแรงนะกูอัดเกียร์ ๕ เลย แล้วก็ค่อย ผ่อนลงมา ถ้าเกียร์ ๑ มันก็สงบได้ มันก็สงบได้ ทำไมต้องไปเกียร์ ๔ เกียร์ ๕ ให้มันทุกข์ล่ะ

แต่ถ้ามันไม่ได้กุไใส่เลย แต่ถ้าได้ใส่เกียร์ ๑ ไม่ต้องไปใส่แรง เพราะว่าเราภาวนา เพื่อใจใจ เราภาวนาเพื่อจิตสงบ เราไม่ได้ภาวนาเพื่อเอาร่างกายให้มันบอบช้ำ แต่ถ้ามัน ไม่ได้ต้องใส่ จะบอบช้ำหรือไม่บอบช้ำต้องใส่กัน

ถาม : อาจจะไม่ไหวภาวนา ถูกความตายตัดรอนก่อน มีความกลัวจะทำอย่างไร ไปทาง ไหนดีคะ

หลวงพ่อก : ถูกความตายมาตัดรอน.. "ไอ้ความตายนี่นะ ถ้าความตายมาตัดรอนเขา เรียกว่า “อายุขัย” คนอายุขัยนี่นะ คนอายุสั้น คนอายุยืน นี่ศีล ๕ เพราะว่าประเพณีของ ชาวพุทธเรา เพราะมันมีสามเณรซะใหม่ สามเณรของพระสารีบุตรหรือของใครที่ว่าอีก

๗ วันจะตาย เพราะคนที่เขามิณาน มีบารมีเขารู้นะอายุขัยคนจะหมด ก็เลยบอกให้ไปลาพ่อลาแม่ เณรก็ไปลาพ่อลาแม่แต่ประสาเด็ก ไปถึงเห็นปลาหมักอยู่ในหนองน้ำที่น้ำมันแห้ง ก็วิดน้ำแล้วเอาปลาไปปล่อยด้วยนิสัยเด็ก ก็ทำด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ไม่เข้าใจใจ แล้วก็ไปลาพ่อลาแม่

อุบายของอาจารย์คือให้ไปลาพ่อลาแม่ ก็จะตาย แล้วเด็กมันก็ไม่ตาย มันก็อยู่อย่างนั้นแหละ เพราะมันข้ามไปไง หรือว่าทายผิดก็ไปถามพระพุทธรูปเจ้าว่าทำไมไม่ตายอายุขัยหมดแล้วแหละ แต่ที่ไม่ตายเพราะว่าเขาได้ต่ออายุ ไปปล่อยสัตว์ต่ออายุขัยนี้ไง แล้วอายุขัยนี้ละ แม่แต่เณรมันยังได้ไข่มุขไหม ที่นี้อายุขัยของเรา เราจะย้อนกลับมาที่อายุสั้น อายุยืน อยู่ที่ว่าเรารักษาศีลของเราดีไหม ถ้าเราเป็นคนขิงนก ตกปลา ได้ฆ่าอะไรที่อายุสั้น แต่ถ้าเราไปปล่อยสัตว์ เราได้ดูแลสัตว์ เราได้มีความเมตตา

ความเมตตาเนี่ยมันทำให้อายุยืน ฉะนั้นคนเราถึงอายุไม่เท่ากัน ฉะนั้นอายุขัยนี้มันตัดรอนได้ ถ้ามันตัดรอนก็เพราะว่าเราทำมา แต่ในปัจจุบันนี้ถ้าอายุเราตัดรอน เรามีสติสิ เราทำคุณงามความดีของเรา นี่พอมันตัดรอน มันเป็นเรื่องของกรรมนะ ไม่มีใครรอดพ้นจากกรรมไปได้ กรรมดี กรรมชั่วเราทำมาทั้งนั้นแหละ ฉะนั้นพอเราเห็นว่ามันเป็นโทษ เราก็สร้างคุณงามความดีของเรา เพื่อคุณงามความดีของเรา เพื่อให้อายุยืน! อายุยืน ถ้าอายุยืนแล้วปฏิบัติ มันจะได้ปฏิบัติเก่งๆ ไข่มุขไหม ถ้าอายุสั้นมันตายก่อนอายุขัยนี้กรรมมันมาตัด ถ้าอายุยืนจะได้เป็นพระอรหันต์

ให้มันสิ้นสุดก่อน ไม่ต้องไปกลัวไง พูดถึง เห็นไหม เวลาเราพูดถึงว่าให้มรณานุสติคิดถึงความตายๆ คิดถึงความตายนะมันพยายามยับยั้งให้เราคิดนอกเรื่อง เวลาเราคิดแบบว่าไปเกินเหตุ พอคิดถึงความตายมันไม่คิดนอกเรื่อง ที่นี้บางคนก็ไม่ใช่อย่างนั้น “หลวงพ่อก็คิดถึงความตายนี้หงอยทันทีเลย ขยับตัวไม่ได้เลย” เห็นไหม มันก็ไม่ตรงกับจริง

จริงๆ นะหลายคนมากเลย ถ้าเราคิดถึงความตายเนี่ยะ สิ่งทีห่อหุ้มเนี่ยะเบาเลย บางทีเราห่อหุ้มมากนะ มึงจะหุ้มไปไหนวะเดี๋ยวก็ตาย ตายๆๆ เนี่ยะ มันทำให้คนเราไม่สร้างปัญหานั้น เรื่องว่าเราต้องตาย เราต้องตาย มันทำให้เรามีสติของเราขึ้นมาได้.. ฉะนั้นอันนี้เป็นมรณานุสติ แล้วถ้ามันคิดว่ามันจะเป็นอย่างนั้นนี่อีกเรื่องหนึ่ง

ถาม : ขอรบกวนเรียนถามว่า มีพระอรหันต์อนุโมทนากับพระพุทธเจ้าบ้างไหม

หลวงพ่ : อันนี้เงงนะ งงคำถามนี้ มีพระพุทธเจ้ามาอนุโมทนากับพระอรหันต์ แต่พระอรหันต์จะไปอนุโมทนากับพระพุทธเจ้านี้.. ถ้าเป็นครูบาอาจารย์เราที่ท่านเป็นของจริงนี้ นะ ส่วนใหญ่แล้วเราจะกราบ เราจะกราบไหว้เคารพบูชา

“ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต”

หลวงปู่มั่นกับหลวงตาท่านพูดอย่างนี้ ท่านพูดว่า “แม้แต่พระพุทธเจ้านั่งอยู่ตรงหน้าก็ไม่ถาม” ไม่ถามเพราะอะไร เพราะมีคุณสมบัติรู้เท่ากันใจ รู้เท่า รู้เห็นแล้ว แต่ไปอนุโมทนาพระพุทธเจ้านี้ โดยหัวใจของพระอรหันต์ไม่สงสัย ไม่สงสัย ไม่มีความจำเป็นเขาไม่ทำ แต่นี่เป็นความเห็นของเราใช่ไหม ความเห็นของเราว่าพระอรหันต์ต้องไปอนุโมทนากับพระพุทธเจ้าหรือเปล่า

อันนี้ข้อเท็จจริงนะ แต่ถ้าเป็นเรื่องของการตลาด ถ้าเรื่องการตลาดว่าพระอรหันต์ไปอนุโมทนาพระพุทธเจ้าอะไรอย่างนี้ อันนี้คือตลาด กลัวเขาไม่รู้ว่าเป็นพระอรหันต์ ต้องบอกว่าเป็นพระอรหันต์ ไปอนุโมทนาให้เขารู้ว่าเป็นพระอรหันต์ใช่ไหม พระอรหันต์เท่านั้นถึงไปอนุโมทนากับพระพุทธเจ้าได้ใช่ไหม อันนี้มันเป็นเลศนัยว่าจะประกาศตนว่าเป็นพระอรหันต์ อันนี้มันก็เป็นอกุศลแล้ว

จิตของคนที่มีอกุศล จะทำคุณงามความดี จะทำความสงบของใจ มันก็ไม่ราบรื่นแล้ว จิตที่มีอกุศล แต่ถ้าครูบาอาจารย์ของเราะ “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต” ถ้าผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เพราะเห็นธรรมแล้ว เสมอตถาคตแล้ว ก็เห็นพระพุทธเจ้าแล้วจะอนุโมทนาอะไรอีกล่ะ แต่เพราะเอ็งไม่เห็นเอ็งต้องไปอนุโมทนาพระพุทธเจ้าหรือ แต่ถ้าผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต..

เพราะหลวงปู่มั่นพูด หลวงปู่มั่นกับหลวงตาท่านพูดบ่อย

“แม้แต่พระพุทธเจ้านั่งตรงหน้าก็ไม่ถาม”

ไม่ถามเรื่องนี้กับพระพุทธเจ้าเลย ฉะนั้นกรณีนี้มันเป็นกรณีของผู้สร้างประโยชน์และผู้ไม่สร้างประโยชน์ด้วย ผู้สร้างประโยชน์นะ ผู้สร้างประโยชน์หมายถึงว่าคนที่มิ

บารมี อย่างเช่นหลวงตาเรานี้แหละ หลวงตานะ หลวงตายังไม่ไปหาหลวงปู่มันเลย หลวงปู่มันพูดกับหลวงปู่เจี๊ยะไว้ “เหมือนท่านเจี๊ยะ มีพระองค์หนึ่งเหมือนท่านเจี๊ยะ นี้จะเป็นผู้สร้างประโยชน์ทั้งทางโลกและทางธรรม”

ทีนี้พอหลวงตาไปอยู่กับหลวงปู่มัน หลวงปู่มันท่านป็นนำคุณเลย ป็นใหญ่เลย ป็นใหญ่เลย เพราะท่านรู้ของท่าน ฉะนั้นพอบอกว่าผู้ที่มีบารมี เห็นไหม อย่างเช่นหลวงตานี้เป็นผู้ที่มีบารมีมาก สร้างสมมามาก พอสร้างสมมามากเวลาทำสิ่งใด.. นี้ผู้ที่มีบารมี ผู้ที่สร้างสม อย่างเช่นหลวงปู่มัน เวลาหลวงปู่มันท่านบอกว่าเวลาท่านได้ขึ้นตอน ท่านเล่าให้หลวงตาฟัง แล้วหลวงตามาขยายต่อในประวัติหลวงปู่มัน ว่าพระพุทธเจ้ามาอนุโมทนา

พระพุทธเจ้ามาอนุโมทนากับหลวงปู่มันเลย เพราะอะไร เพราะว่าเป็นผู้ที่สร้างประโยชน์ไง ถ้าไม่มีหลวงปู่มันนะพวกเราจะปฏิบัติอะไรกัน แล้วพอหลวงปู่มันป็นนี้ หลวงตาก็เล่าอีก เราชอบเรื่องนี้มาก เราชอบเรื่องนี้เพราะอะไร เพราะว่ามันเป็นคติธรรม เราไม่ได้ชอบด้วยมารยาสาโดย ด้วยเล่ห์กลว่าจะเอามาขายกินนะ เราชอบเพราะมันเป็นคติ เราชอบเพราะมันเป็นคติธรรม

เพราะว่าเวลาหลวงปู่ขาวท่านเล่าให้หลวงตาฟังไง ว่าถ้าวันไหนท่านทำอะไรไม่ถูกนะ วางบริวารไม่ถูกนะ คึนนั่นนั่งภาวนานะโดนทันทีเลย หลวงปู่มันมาแจ้งเลย ท่านทำอย่างนี้ไม่ถูก ท่านทำอย่างนี้ไม่ดี ท่านทำอย่างนั้นไม่ได้.. หลวงปู่ขาวนี้หลวงปู่มันจะมาเช็คตลอดเลย เวลาจิตสงบ เวลาเข้าสู่สมาธิ ภาวนาปั๊บหลวงปู่มันมาแล้ว แล้วอันนี้หลวงปู่ขาวท่านเล่าให้หลวงตาฟัง หลวงตาเคารพหลวงปู่มัน หลวงปู่ขาวเคารพหลวงปู่มัน ฉะนั้น เห็นไหม ว่าหลวงตาจะไปถ้ำกลองเพลประจำ จะไปกราบหลวงปู่ขาวประจำเลย

บัณฑิตคบบัณฑิต คนดีคบคนดี นี้ผู้ที่มีอำนาจวาสนา พระพุทธเจ้ามาอนุโมทนา เพราะอะไร เพราะบุคคลคนนี้จะมาสร้างประโยชน์กับโลก แล้วเราก็ย้อนกลับนะ โดยวุฒิภาวะของเราเราย้อนกลับไปในพระไตรปิฎกไง ที่พระพุทธเจ้าบอกว่า

“กึ่งพุทธกาลศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง”

ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง เห็นไหม แล้วศาสนาจะเจริญ เจริญที่ไหนล่ะ จะไปเจริญที่สิ่งก่อสร้างหรือ สิ่งก่อสร้างเดี๋ยวต้องหางบประมาณไว้คอยซ่อมมันนะ แต่พอหลวงปู่มัน หลวงปู่เสาร์ท่านสำเร็จเป็นพระอรหันต์ปั๊บ ท่านสร้างประโยชน์อะไรกับสังคมไทย

เมื่อก่อนมรรคผลนิพพานใครจะเชื่อ! มีแต่คนหัวเราะเยาะ ใครพูดถึงมรรคผลนิพพานเขาบอกไอ้บ้า ไอ้ขี้บ๊ว แต่เพราะท่านทำของท่าน ท่านยืนของท่านจนสังคมเชื่อถือ อุตุนี่สำนักปฏิบัติเต็มไปหมดเลย เดินตามๆ เห็นเขาทำอะไรทำตามเขาบ้างล่ะ แต่ก่อนนี่ขวางนำคุณเลย แต่ก่อนจะทำละแหลม.. ขวางเต็มทีเลย แต่พอครูบาอาจารย์ทำสำเร็จแล้วเอาบ้าง

อย่างนี้มันก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ว่าพระอรหันต์ไปอนุโมทนา.. อนุโมทนานี้มันต้องอยู่ที่บุคคล อยู่ที่สร้างบุญญาธิการมาแล้วเป็นประโยชน์ จะเป็นประโยชน์กับสิ่งที่เป็นประโยชน์ แล้วเป็นประโยชน์แล้วต้องมีการสอนกัน หลวงตาบอกท่านก็โดน แต่หลวงตาไปโดนที่เมืองจันทน์ไง ท่านบอกเลยไปบิณฑบาตใกล้ๆ แล้วให้พระไปไกล

เมืองจันทน์มันมีสวน แล้วมันไม้อันเดียวทอดข้ามคลอง แล้วพระบิณฑบาตกลับมาแล้วไม่เคยง ไม้ไหนคนพื้นที่ หล่นลงไปเปียกหมดเลย หล่นไปโครมตกน้ำ พอกลับมาคืนนั้นหลวงตาบอกว่าหลวงปู่มันมาเลย หลวงปู่มันมาอบรมหลวงตาเลย “เป็นหัวหน้าเอาเปรียบเขา ให้แต่ลูกน้องไปไกลๆ ตัวเองเดินบิณฑบาตหน้าวัด” อู้อู.. หลวงตาบอกว่าเจ็บ ตั้งแต่นั้นมานั้นมานะ สลับทุกคนต้องไปทุกสาย หมุนเวียนหมดเลย

นี่ผู้ที่เป็นประโยชน์ ผู้ที่ทำประโยชน์ ครูบาอาจารย์ท่านจะมาส่งเสริม ท่านจะมาคอยแนะนำ คอยบอก คอยทำให้ดีๆ ฉะนั้นถึงบอกว่าที่อนุโมทนานั้นนะ เขาอนุโมทนาเพื่อเป็นคติธรรม เป็นคุณงามความดี เพื่อการส่งเสริมกัน ไม่ใช่เอามาไม้แหลม.. คืออย่างนั้น คืออย่างนั้น หลวงตาบอกว่า “หมามันยกหาง” จองหงอพงขนนะ หางชี้เลย แล้วมันจะไค้อะไรล่ะ?

ปัญหาที่ ๒ ตอบไปแล้ว ปัญหาที่ ๑ ถึงมา

ถาม : ธรรมะสอนให้ปล่อยวาง แต่ประเทศไทยถูกเขมรรุกรานแผ่นดิน หลวงตาสอนให้รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ให้ต่อสู้ ถ้าเราเป็นธรรมไม่ได้ไปกับเขา ลูกศิษย์เป็นพันธมิตรเยอะ ไปร่วมชุมนุมอาจตายเสียชีวิต

หลวงพ่ : อันนี้เราก็คิดของเราไป กรณีอย่างนี้ะมันต้องอยู่ที่เป็นที่เป็นกรณีๆ ไป คำว่ากรณีๆ ไป มีอยู่คราวหนึ่ง จำได้ว่าหมอสบายที่ว่าคริสต์บอกว่าพระพุทธเจ้านี้มาปรับพื้นที่ไว้ก่อน ปรับพื้นที่ให้พระคริสต์มาเป็นพระศรีอริยเมตไตรย อู๋.. ฮือฮากันมากแล้วเขาคัดค้านกันไป ตอนนั้นเราอยู่บ้านตาด แล้วมันก็มีโยมเขียนจดหมายไปอย่างนี้ “บอกนี่เขาจะให้ไปเดินขบวนๆ เวลาภาวนาก็ภาวนาไม่เห็นได้เลย แล้วออกไปเดินขบวนนี่มันก็ไม่เลื่อมหมดเลยหรือ”

หลวงตาท่านตอบเลยนะ “เขารังแกพ่อเรา เขาทำร้ายพ่อเรา เอ็งมัวแต่ภาวนาอยู่หรือ เอ็งไม่ดูแลพ่อเอ็งเลยหรือ” เห็นไหม หลวงตาตอบ ใอันนั้นก็เขียนมาถามหลวงตาไป บอกว่านี่เขาให้ไปเดินขบวนๆ แล้วภาวนาก็แสนยาก แล้วจะต้องไปเดินขบวนอีก ท่านเขียนตอบไปนะ “ถ้าเขามารังแกพ่อเรา เราก็คงต้องไปปกป้องพ่อเราก่อนแล้วค่อยกลับมาภาวนาเป็นกาลเทศะ”

ฉะนั้นสังเกตได้ไหม นี่เวลาพูดคำนี้มันต้องมีมาแก้ใจ มาแก้ที่บอกว่าเวลาสติ๊กเกอร์ เห็นไหม สู้ สู้ สู้ หลวงตาบอกสู้ สู้ สู้ นี่มันเป็นการอาฆาตมาดร้ายนะ ได้ยินไหม ใฮู้ๆ นี่เรารับไม่ได้เลย ใฮู้ๆ มันเป็นการอาฆาตมาดร้ายนะ มันไม่เป็นธรรม มันต้องแก้ เห็นไหม เวลาพูดแล้วมันต้องทั้ง ๒ ข้าง ไม่ใช่พูดข้างเดียว แล้วให้เราไปเอาข้างเดียว

อันนี้ก็เหมือนกัน สิ่งที่ยังเกิดขึ้นนี้มันมีเลศมิตินัยซับซ้อนมาเยอะมาก ฉะนั้นการซับซ้อนมาเราก็ต้องดูเหตุผล ถ้าดูเหตุผล ถ้ามันเป็นธรรมเราก็เข้าข้างที่เป็นธรรม เห็นไหม ธรรมะย่อมชนะอธรรม ถึงเวลาธรรมะย่อมชนะอธรรม แต่กว่าธรรมะย่อมชนะนี้แหละทุกทีเลย ทีนี้กรณีอย่างนี้ที่มันเกิดขึ้นมา สิ่งที่เขาเป็นไป เห็นไหม ถูกเขมรรุกรานนี่ประวัติศาสตร์มันก็ส่วนประวัติศาสตร์ ศึกษาไว้ ประวัติศาสตร์นี่เป็นความสำคัญเลยนะ

ดูอย่างทางตะวันตก สิ่งที่เขาเจริญรุ่งเรืองมานี้เขาู้ประวัติศาสตร์ เขาู้สิ่งต่างๆ เขาู้ที่มาที่ไป ใ้ของเรานี้ประวัติศาสตร์ตัวเองแทบไม่รู้เลยนะ ยิ่งคนไทยด้วยนี่แย่มาก ประวัติศาสตร์ตัวเองมันไม่รู้ ไปรู้แต่ประวัติศาสตร์คนอื่น ประวัติศาสตร์นี้เรารู้ไว้ แต่ปัจจุบันมันเป็นปัจจุบัน ถ้าประวัติศาสตร์รับรู้แล้ว แล้วเราจะเอาประวัติศาสตร์อย่างนั้น มันก็จะบาดหมางกันไปตลอด

ฉะนั้นมันเป็นไป เราต้องดูแล ความรักชาติต้องรักชาติ ถ้าคนไม่รักชาติมันก็ไม่มีความศักดิ์ศรี แต่ความรักชาตินี้เราช่วยได้หลายวิธี ที่นี้เราจะร่วมมือกับเขาก็ได้ เราจะส่งเสริมทางไหนก็ได้ เราทำได้หลายๆ ทาง ฉะนั้นถ้าทำนี้เราช่วยๆ กันเพื่อประโยชน์ เห็นไหม เพราะว่าคู่อริอย่างกรณีที่ว่าเขาออกมาโครงการช่วยชาติ เขาถามว่า “โครงการช่วยชาติ เกี่ยวอะไรกับศาสนา”

มีคนเขาต่อต้านมากใหม่ ๆ นะ เราก็ถามว่า “แล้วศาสนานี้มีอยู่บนอะไรล่ะ” ในวัดถุนี้เขาว่าการสร้างโบสถ์นี้ได้บุญมาก เรบอกกว่า “แล้วโบสถ์มีสร้างอยู่บนแผ่นดินหรือเปล่า” เราสู้ชาติมาเพื่อแผ่นดินใหม่ แล้วมีสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์ไว้บนแผ่นดินนี้ หลวงตาถึงบอกว่ามันเป็นมหากุศลใจการสู้ชาติ

ที่นี้การสู้ชาติ.. เวลาที่ว่าการฆ่าสัตว์ การทำลายกันนี้เป็นบาป สังเกตได้ไหม เวลาทหารออกรบนี้ ดูพระพรมน้ำมนต์ใหญ่เลย พรมน้ำมนต์ (หัวเราะ) โทษนะๆ จะอวยพรให้เขาไปฆ่าหรือ จะอวยพรให้เขาไปยิงคนหรือเปล่านั้น แล้วศาสนาก็ห้ามทำๆ อยู่นี่ พอเขาฆ่าเสร็จ กลับมายังพรมน้ำมนต์อีกนะ

อันนี้เรามองว่ามันเป็นการสู้ชาติ มันเป็นการที่ว่าถ้าชาติอยู่ได้ ศาสนาก็อยู่ได้ ถ้าชาติอยู่ไม่ได้ ศาสนาก็อยู่ไม่ได้ ในวินัยห้ามนะ ในวินัยห้ามพระไปดูเขาซ้อมรบ พระห้ามเข้าไปเกี่ยวข้องทั้งหมด ในวินัยนี้ ถ้าเห็นที่ไหนมีการฝึก การซ้อมรบ พระไปดูเป็นอาบัติปาจิตตีย์

พระนี้จะกั้นพระไม่ให้เข้าไปยุ่งกับพวกนี้เลย เพราะว่าต้องการให้พระเป็นกลาง อยู่เป็นบริสุทธิ์ เพราะว่าสังคมๆ ไหนเกิดขึ้นมา เหมือนการรบฆ่าฟันกัน พระต้องอยู่ได้ไง แต่มันก็ เห็นไหม พอเดี๋ยวนี้เขาไว้ใจกันไม่ได้ไง ไว้ใจไม่ได้ว่าพระนี่มันเป็นแนวที่ ๕

หรือเปล่า พระนี่พระจริง พระปลอม พระเข้ามาสืบข่าวหรือเปล่า คูการเมืองมันเข้ามายุ่ง
กับพระขนาดนี้

ตรงนี้เราเอวังก่อนนะ